...ЭНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! 45-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

№ 118 (11716)
1968 оной
майн 22,
среда
сэн 2 мүнгэн

Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

ТАБАН ЖЭЛЫЕ — БОЛЗОРҺОО УРИД!

ҮСХЭЛ ГАРГАҺАН СОВХОЗДО

УЯЛГАЯ ДЭЭШЭЛҮҮЛБЭ

Евдокия Петрова Бэшүүрэй совхозой хоёрдохи отделенидэ гурбадахи жэлээ һаалишанаар ажаллана. Энэ залуухан басаган ехэл һонёор һаалишан болоһон намтартай. Тэрэ найман класс дүүргэнхэй.

Дуся нэгэтэ городһоо ерэбэ. Энэ үедэ бригадын гүүртэ дээрэ һаалишад дуталдажа байгаа бэлэй. Бригадир нүхэр Иванов һаалишаниие оложо ядахадаа Дуситай хөөрэлдэхэ гэжэ шиидэбэ. Тэрэ үеһөө хойшо Дуся Петрова һаалишан болоо бэлэй.

Тэрэ түрүүшынгээ жэлдэ олон хүнэй гар дамжаһан үнеэдһээ яһалхан ехэ һү haажа, бултаниие гайхуулба. Комсомол басаган үнгэрһэн жэлдэ үнеэн бүриһөө 1500 литр һү һаагаа. Энэ жэлдэ тэрэ туйлалтаяа үшөө 450 литрээр нэмээхэ гэжэ шиидэнхэй. Һаалишан энэ уялгаяа амжалтатай бэелүүлнэ.

Һаяшаг Дуся республикын түрүү залуушуулай слёдто ошоод ерэхэдээ, абаһан уялгаяа ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойн баярай үдэр дүүргэхэ гэжэ шиидэбэ.

И. ТКАЧЕВ.

Загарайн аймагай Эрхирэгэй совхозой һаалишад, малшад зунай бэлшээриин дүрбэ һара соо үнеэн бүриһөө 1000 килограммһаа бага бэшэ һү һаахабди гэжэ социалис уялга абаад, республикынгаа бүхы һаалишадые мүрысөөндэ уриһан байна. Тэдэнэй нээмэл бэшэг манай газетын үсэгэлдэрэй номерто толилогдоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус совхозой Эрхирэгэй һаалиин фермынхид абаһан уялгаяа яажа амжалтатайгаар дүүргэхэ тухайгаа хөөрэлдэжэ байна.

М. НАМЖИЛОВАЙ фото.

...ҮРЫСӨӨНЭЙ ХҮСЭН ЕХЭ

...ха, гүрэндэ худалда... зэргэ дүүргэгдэжэ ...һэн асуудалтайгаар ...гай Үдын совхозой ...лик Алексей Алагу... хандабабди.

...һү тушааха нэгэдэ... түсэб 113 процент ...Ондоогоор хэлэхэ бо...эндэ 1550 центнер һү ...орондо 1755 центнер ...рель, май һаранууд...рил муу — хагсуу һал...ай байжа, һү һаали ...нда хүрөөгүй. Тии...һаали нёдондоной энэ ...доошоо ороогүй. Гү...онойхиһоо 150 цент...һүн худалдагдаба, — ...ик хөөрэнэ.

...ановай хэлээшээр һү ...ажахыда муу бэшэ. ...лдэ эдэнэр һаамхай ...нгээ түс бүриһөө ...һү һаажа, аймагай ...хоорондо дэлгэрһэн ...мүрысөөндэ илаа юм. ...совхоз гүрэндэ 8400 ...худалдаха түсэбтэй ...центнер һү тушаажа, ...далгабари 112 про...һон. Һаалишадай хоо...ые мүрысөө шадамар ...дэһэнэй, дүнгүүды...е соонь гаргаһанай, ...али болохоор урма...шаар имэ амжалта

...отделени бүхэндэ ...бии. Тэдэнэй дүн...эмхидхэгдэнхэй. Дүн... бүри гаргагдажа, ...дэ дирекци, партком ...омой дамжуулгын

Улаан туг, үнэтэ бэлэг барюулагдажа байдаг.

Совхозой һаалишад Цырема Базарова Ешима Банзаргашиева хоёр үнгэрэгшэ жэлдэ харууһалжа байһан үнеэн бүриһөө 2029—2017 килограмм һү һаажа, аймагай һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлээ һэн. Совхозойнь 15 һаалишад үнеэн бүриһөө 1500 литрһээ доошо бэшэ һү үнгэрэгшэ жэлдэ һаагаа.

Шэнэ жэлэй эхинһээ хойшо эндэхи һаалишад абаһан уялгануудаа дүүргэхын түлөө эрид шангаар тэмсэнэ. Жэшээнь, һаалишад Гайнутдинова, Мингазова, Очирова, Ахтямова, Чимитцыренова, Грешилова, Курбатова, Ибатулина гэгшэд үнгэрһэн дүрбэ һарада үнеэн бүриһөө 600—1000 литр һү һаагаа. Тиихэдэ үшөө 8 һаалишан үнеэн бүриһөө 500—600 килограмм һү һааба.

Эндэхи һаалишад эбтэй эмхитэйгээр ажаллана. Тэдэнэр шэнэ түрэһэн үнеэдээ үдэрэй гурба дахин һаана. Мүн үнеэдээ хоёр ондоо һуулгада һаажа, һүнэйнгөө тоһолигые дээшэлүүлнэ. Үнеэдэйнгээ хэзээ ороондо орохые, хэды шэнээн шэргээд ябахые, ямар һарада тугаллахыень һаалишад табан хурган мэтээр тооложо, мэдэжэ ябадаг. Юуб гэхэдэ, шэнэ түрэһэн үнеэдые саг болзортонь ороондо оруулаагүй һаа, ажахыда ехэ хохидол ушаруулха, һаалишадай абаһан уялгаяа дүүргэхэ хэрэгтэ һаад хэхэ байна бшуу. Энээнэй ашаар совхозой һаалишад нёдондо 100 үнеэн бүриһөө 97 тугал абаа.

Д. ДОРЖИЕВ.

АМЖАЛТАТАЙГААР ДҮҮРГЭЭ

Родион Никифорович нэгэ адха бүлеэхэн шоройгоор абажа, хурганайнгаа забһараар гоожуулна. Тиигэһээр байтарнь, тэрэнэй альган дээрэ шүдэр үбһэнэй эшэ могойн хадхууртал ялагад гэжэ харгадаба. Тракторна бригадын бригадир Андрей Иванович Акуловтай хөөрэлдэжэ байһан колхозой главна агроном альганайнгаа шоройгоо тоншожо унагаамсаараа; добын оройдо ябаһан агрегадууд тээшэ хараад, гараараа даллана. Энэ полидо тарилга хэһэнэй хэрэггүй, юундэб гэхэдэ, буртаг үбһэндэ дарагдашаха гэжэ тэдэнэр мэдэжэ абаба.

Үглөөдэр эндэхи техникээ эрьеын саана абаашаад, тэндэ шэниисэ тарижа захалха гэһэн колхозой ахалагша агроном Р. Н. Чебунинай дурадхал тэдэнэр анхаралтайгаар зүбшэн хэлсэнэ. Буртаг үбһэ үгы хэхын тула энэ полидо лущильник табиха хэрэгтэй. Нэгэ хэды хоноод байхада эндэ тарилга хэжэ болоно. Сагай ошожо байһан дээрэһээ горох тарилга таһалдуулжа огто болохогүй.

Чебунин дүй дүршэлтэй агроном гэжэ аймаг соогоо тоологдодог. «Дружба» колхозойхид тэрэниие ехээр хүндэлдэг. Родион Никифорович хүнүүдтэ дээрэлхүү зан гаргадаггүй, харин тэдэнэрэй һанал бодол анхаралтайгаар шагнадаг. Мүнөөшье өөрынгөө дурадхал хүсэндэнь хүргэхые балай ехэ оролдобогүй. Юундэб гэхэдэ, бригадирай, механизаторнуудай хэлэһэн юумые шагнаха хэрэгтэй.

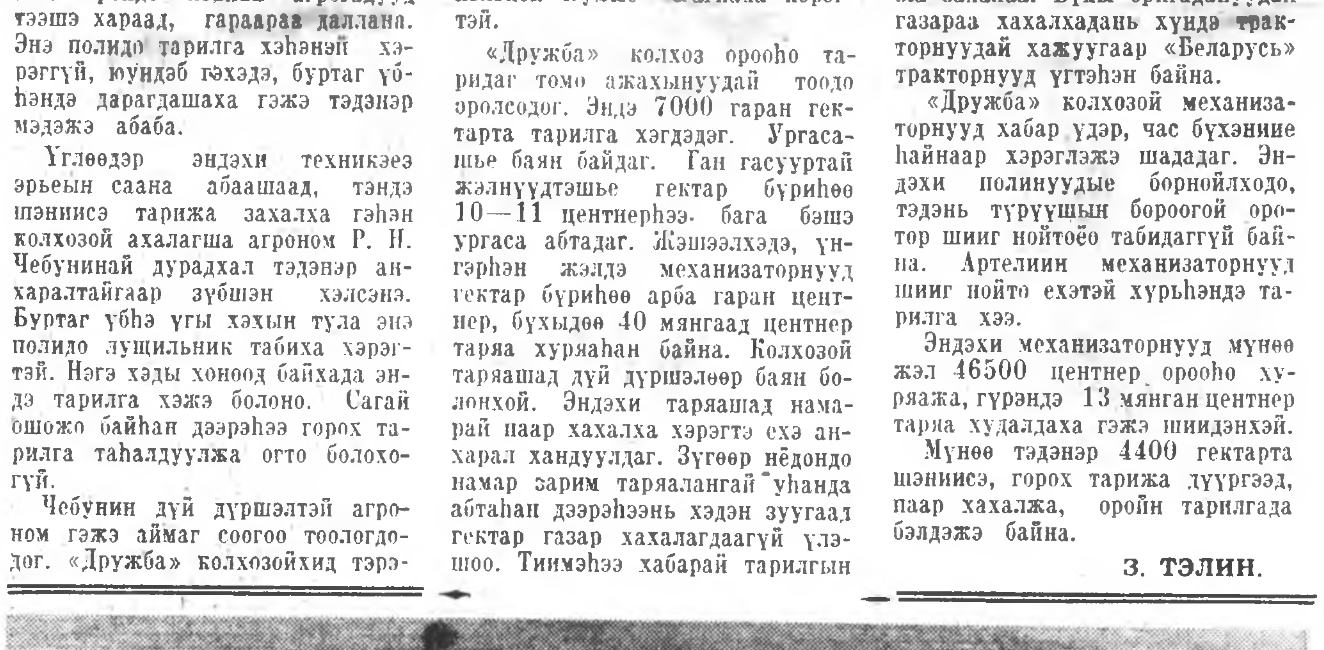
«Дружба» колхоз орооһо таридаг томо ажахынуудай тоодо оролсодог. Эндэ 7000 гаран гектарта тарилга хэгдэдэг. Ургасашье баян байдаг. Ган гасууртай жэлнүүдтэшье гектар бүриһөө 10—11 центнерһээ бага бэшэ ургаса абтадаг. Жэшээлхэдэ, үнгэрһэн жэлдэ механизаторнууд гектар бүриһөө арба гаран центнер, бүхыдөө 40 мянгаад центнер таряа хуряаһан байна. Колхозой таряашад дүй дүршэлөөр баян болонхой. Эндэхи таряашад намарай паар хахалха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулдаг. Зүгөөр нёдондо намар зарим таряалангай үһанда абтаһан дээрэһээнь хэдэн зуугаад гектар газар хахалагдаагүй үлэшоо. Тиимэһээ хабарай тарилгын үедэ паар хахалхаар үшөө арбан трактор нэмэжэ үгөө һаань, ямар гоё байгаа гээшэб гэжэ тэдэнэр һанана. Теэд энэ халуун хаһада тэдэниие хаанаһаа абахабши? Тиимэһээ колхозой механизаторнууд аймаг соо гэдэһэн газараа бусадһаа түрүүлэн шэлэн хахалжа захалаа. Бүхы бригадануудай газараа хахалхадань хүндэ тракторнуудай хажуугаар «Беларусь» тракторнууд үгтэһэн байна.

«Дружба» колхозой механизаторнууд хабар үдэр, час бүхэниие һайнаар хэрэглэжэ шададаг. Эндэхи полинуудые борнойлходо, тэдэнь түрүүшын бороогой оротор шииг нойтоёо табидаггүй байна. Артелиин механизаторнууд шииг нойто ехэтэй хүрьһэндэ тарилга хээ.

Эндэхи механизаторнууд мүнөө жэл 46500 центнер орооһо хуряажа, гүрэндэ 13 мянган центнер таряа худалдаха гэжэ шиидэнхэй.

Мүнөө тэдэнэр 4400 гектарта шэниисэ, горох тарижа дүүргээд, паар хахалжа, оройн тарилгада бэлдэжэ байна.

З. ТЭЛИН.

...аймагай Үдын совхоздо хабарай тарилгын хүдэлмэри ...аар эрхим болзорто үнгэргэгдэжэ байнхай. Тарилгын ...эд Александр Бросев, аха дүүнэр Виктор, Петр Ревин ...ажаллана. Тэдэнэй хүдэлдэг агрегат тарилгын үедэ нэгэ...гөөр ябана. Ажалайнь шанар һайн.

...ДЭЭРЭ: А. Бросев, В. Ревин ба П. Ревин гэгшэдэй аг...

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ҺҮҮЛЭЙ ҺОНИН

АВСТРИИН ФЕДЕРАЛЬНА ПРЕЗИДЕНТ МОСКВА ЕРЭЭ

МОСКВА. (ТАСС). Австриин Республикын Федеральна президент Франц **Ионас** СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй уряалаар албанай хэрэгээр майн 20-до Москва ерээ.

ШУХАЛА АСУУДАЛ ШИИДХЭЛГЫЕ США ХОЙШО ТАТАНА

ХАНОЙ. (ТАСС). ДРВ-е бомбодолгоёо, ДРВ-дэ эсэргүү бусад бүхы сэрэгэй ябуулгаяа үгэ дуугүйгөөр болюулха асуудал шиидхэлгые хойшо татажа үргэлжэлхэ ямаршье үндэһэ баримта США-гай правительствада үгы байна. Бэеэ даадаһан, сүлөөтэ гүрэн ДРВ-дэ эсэргүү һүйдхэлтэ дайндаа авиаци ба сэрэгэй корабльнуудые хэрэглэжэ байһаниинь США-гай правительствын эзэрхэг түримхэй ябуулгын элитэ гэршэ болоно гэжэ «Нян Зан» газетын майн 20-до тунхаглаһан политическэ шэнжэлэл дотор хэлэгдэнэ.

ДРВ США хоёрой түлөөлэгшэдэй хоорондо гурбан уулзалгын болоһоной һүүлээр США-гай правительствын түлөөлэгшэ ДРВ-е Холбоото Штадуудай зүгһөө бомбодолго болюулха. ДРВ-дэ эсэргүү бусад бүхы сэрэгэй ябуулгануудаа болюулха асуудал шиидхэлгые хойшо татажа үргэлжэлһөөр гэжэ тус газетэ бэшэнэ.

«Хоёр талаһаа буулта хэхэ». «Хоёр талаһаа хэмжээ абаха» гэһэн США-гай тезисүүдые вьетнам арад бүримүһэн буруушаана... Холбоото Штадууд ДРВ-дэ эсэргүү эзэрхэг түримхэй ябуулга хэжэ байна, тиимэһээ энэ ябуулгань үгэ дуугүйгөөр болюулагдаха ёһотой. Холбоото Штадууд дайн байлдаагаа улам һүжэрөөнэ. Эдэнэр лэ дайн байлдаагаа болюулха ёһотой. Вьетнам арад харьяата газар дээрээ байна. Бидэнэр эзэрхэг түримхэй дай «һүжэрөөнэгүйбди». тиимэһээ «байлдаа һуларуулха» асуудал манда ямаршье хабаагүй гээд үшөө дахин мэдүүлнэбди» гэжэ «Нян Зан» газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

Шэнжэлэл дотор саашадаа хэлэгдэһэнэй ёһоор, ДРВ-е бомбодожо байһанай түлөө, ДРВ-дэ эсэргүү бусад бүхы сэрэгэй ябуулгануудай түлөө харюусалгые имагтал США даага болоно гэһэн асуудалһаа дэлхэйн олониитын һанал бодолые һамааруулха гэжэ американска түлөөлэгшэ али болохоор оролдоно.

ФКП-гэй ВКТ-гэй түлөөлэгшэд уулзаба

ПАРИЖ. (ТАСС). Генеральна секретарь Вальдек Роше түрүүтэй Франциин Коммунис партиин делегаци Ажалай бүгэдэ ниитын конфедерациин хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзаба. Уулзалгада хабаадагшад Франциин ажалшадай мүнөөнэй тэмсэлтэй дашарамдуулан һанал бодолоо зүбшэн хэлсээд, адли хараа бодолтой байһанаа тусхайлан тэмдэглээ. ЮФИ агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, арад бүгэдын хүдэлөөнэй дэлисэ далайсаһаа уламжалан, профсоюзуудай эрхэ хамгаалха, ажалшадай гол эрилтэнүүдые хангуулха правительственна ниитэ демократическа программа тухай зүүнэй тала баридаг бүхы хүсэнүүдэй хоорондо энэ дары хэлсээ баталха шухала болоо гэжэ ФКП-гэй, ВКТ-гэй түлөөлэгшэд тоолоно.

ХООРОЙ ШЭНЭ КОЛЛЕКТИВҮҮД

Россин Федераци дотор 1969—1970 онуудта хоорой 30 шэнэ коллектив тогтоогдохо. Иимэ коллективүүд Башкирай, Чечено-Ингушетиин, Буряадай ба Карелиин, мүн бусад олон областьнуудай дуушадай бүлгэмүүдэй дэргэдэ эмхидхэгдэхэнь. Энээн тухай һаяхан Бүхэроссин дуушадай бүлгэмэй правлениин президиумэй заседани дээрэ хэлсэгдээд, 1968—1970 онуудта правлениин хэхэ, бүтээхэ хүдэлмэриин холын хараата түсэбүүд баталагдаа.

Бүхы ажал ябуулгамнай В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе эрхим һайнаар угтаха ябадалда зорюулагдаха гэжэ правлениин түрүүлэгшэ А. Г. Новиков онсолон тэмдэглэбэ. Композиторнуудай холбоонтой хамтадаа ород арадай дуунай бэлиг шадабариие хүгжөөхэ асуудалнуудта, мүн автономито республикануудай, областьнуудай национальна округуудай үндэһэн искусствада зорюулагдаһан конференцинүүдые үнгэргэхөөр хараалагдаа.

(ТАСС).

УЛАСХООРОНДЫН ЭРХЭ ЁҺО БҮДҮҮЛИГЭЭР ЭБДЭБЭ

СССР-эй МИД-эй мэдүүлгэ

СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерство Грециһээ СССР-тэ байдаг посольстводо майн 20-ной үдэр иимэ мэдүүлгэ хээ:

«1968 оной майн 7-до Москвагай сагаар 11 час 25 минутада Дундада далай дээрэ, хойто широтагай 34 градус 21 минута, зүүн долготагай 26 градус 21 минута координадуудтай газарта, Грециин тэмдэгүүдтэй «Ф-84» түхэлэй сэрэгэй хоёр самолёт энэ райондо тамаржа ябаһан совет сэрэгэй корабль дээгүүр (бортовой № 891) 1000—1200 метр дээрэһээ шанха доошоо шуумайн ниидээ. Энэ самолёдууд зуу хүрэхэгүй метртэ доошоо орожо, кораблиие агаарһаа добтолһон мэтээр зорюута аашалба. 11 час 30 минутын үеэр тэдэ хоёр самолёт хойто зүг барин далда ороо.

Грециин сэрэгэй самолёдуудай эдэ ябуулгануудынь далай дээрэ тамаралгын сүлөө тухай бүгэдэндэ мэдэрэгдэһэн уласхоорондын ёһо гурнмуудые бүдүүлигээр эбдэһэн ябадал болоно.

Корабль дээгүүрнь гадаадын сэрэгэй самолёдуудай шанха дээрэһээ шуумайн буужа ниидэхэдэ, тэрэ самолёдой һуралсал хэжэ добтолон ниидэһэн гү, али зорюута добтолһыень кораблиин командирай илгаруулха аргагүй байһые хараада абаха хэрэгтэй. Тиимэһээ самолёдууд энэ мэтээр аашалхадаа кораблиие аюулда оруулжа, түбэгтэй байдал ушаруулжа магад гээшэ.

Совет сэрэгэй корабль тушаа Грециин сэрэгэй самолёдуудай харата ябуулга хэһые СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерство буруушаагаад, зэмэтэй хүнүүдые шангаар хэһээхэ, тэрэшэлэн саашадаа энэ мэтын ушарнуудай тохёолдохогүйн тула зохихо хэмжээ абаха эрилтэ табина. Иимэ ябуулгануудые ушаруулжа магад, хойшолонгуудай түлөө бүхы харюусалгые Грециин тала дааха болоно.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР Н. Г. СОЛОВЬЕВЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Физкультура болон спортые республика дотороо хүгжөөхэ хэрэгтэ габьяатай байһанайнь түлөө, 60 наһаяа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, «Труд» гэжэ һайн дуранай спортивна бүлгэмэй Спортын байшангай директор, нүхэр **Соловьев Николай Глебовичые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан. 1968 оной майн 21.

МҮЛЬҺЭНЭЙ УНАМСААР...

Витим гол мүльһэнһөө һаяшаг сүлөөлэгдэжэ, энэ жэлэй навигациие хүушанай капитан И. Н. Щеголев нээбэ. Нүхэр Шеголев гушаад жэлэй туршада Витим голые үгсэн, у р у у д а н ш ь е тамаржа, республикын хойто чймагуудай ажалша бэрхэ зондо, мүн тэндэхи бар хара тайгын хоорондо хүдэлжэ байдаг геологуудта эдеэ хоол, эд бараа, промышленна шухаг хэрэгсэлнүүдые яһала абаашаһан байха. Мүн тэрээнтэй сугтаа М. Е. Григорьев, И. В. Туголуков, П. М. Белов гэгшэд хорёод жэлэй туршада хүдэлнэ.

— Мянгаад модонһоо үлүүтэй ута зам Витим голоор гаталнабди. Гушан хоёр шэнэ каарбазатай болообди. Сэхыень хэлэхэдэ, бүхы флоднай түгэс бэлдэгдэнхэй, — гэжэ Романовскын ашаглалгын участогай начальник К. С. Орлов хөөрэнэ.

А. БАБУШКИН.

НҮХЭДТӨӨ НАЙДАХАДА...

...ХОНОГОЙ ошохо бүри ...Үдэмнай урган һал...Шэнэ гэрнүүд, бүхэли ...урган салуу гудам...эрылдэн бодожо, хү...татана.

...лдай эрилтэ гүйсэд ...шэнэ гэрнүүд хүн зон...ргэ баяр асарна, ажа...р зохид һайнаар амар...ана гээшэб. Шэнэ тү...байра бодхоохын тула ...лгашад хүсэ шадалаа ...бшагайгаар ажаллана

...бригада хагсуу хүйтэн ...хүрэһэн газар онги..., хүйтэн уһанай гүйхэ ...татана. Энэмнай хүн...шэ. Ямар нэгэ барил...ор соогоо бодхогдожо. ...н тула уһанай гүйх ...түрүүн татажа, оруул... юм.

...хүтэлбэрилдэг түмэр ...саргагшадай бригада юһэн хүнһөө бүридэнэ. Бидэнэр үнинэй хамта хүдэлнэбди. Бэе бэеынгээ абари зан һайнаар мэдэдэг болонхойбди. Тиимэһээ эбтэй эетэйгээр ажаллажа, амжалта туйланабди. Һүүлшын арбан жэл соо түрэл городойнгоо олон гудамжа онгиргожо, нилээдгүй ута түмэр сорго татагдаа. Хэрбээ энээниие хэмжэхэ болоо һаа, хэдэн зуун километртэ һунашаха ааб даа.

Ажал... Ажал. Хүйтэншье, халууншье сагта али бүгэдэ хура бороо соо хүдэлхэл саг ушарна даа. Хирпиисэ, шулуугаар гэр бодхоодог барилгашад халаан бүриингөө даабари дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр ажалладаг, тэдэнэр хирпиисэ бүхэниие хэрэглэжэ, барилгын материал гамнахые яһала оролдодог, гамнажа шададагшье. Бидэнэр тэдэнһээ жэшээ абан, түмэр соргонуудые хаяхагүй, гамтайгаар хэрэглэхэ гэжэ оролдонобди. Электро-гагнуурша мэргэжэлтэй Дмитрий Калашников, Трофим Разуваев гэгшэд энэ үнэтэ түмэр сорго урдань хайра гамгүйгөөр хэршэжэ, хаягша һэн. Бригадын гэшүүд өөһэдынгөө, мүн участогай суглаан дээрэ хэдэн удаа тэдэниие шүүмжэлээ, нүхэр ёһоной зүбшэл заабари үгөө. Нүхэрэй ёһоор заажа үгэхэдэмнай, тэдэнэр алдуугаа ойлгожо, түмэр сорго гамтайгаар хэрэглэдэг болоо. Хамтын тэмсэл ябуулһанай ашаар энэ жэлэй эхинһээ хойшо 100 метрэй түмэр сорго алмагдаһан байна.

100 метр сорго. Энэ хэр ехэ гээшэб? Бидэнэр нэгэ халаан соогоо һаатангүйгөөр хүдэлхэдөө 100 метр соргодо электро-гагнуури хэжэ, холбон татанабди. Алмаһан тэрэ сорго хэрэглэн, манай бригадын гэшүүд бүхэли халаан соо ажаллаһан байна. Нэгэ бригадада абажа харахада, бага алмалта бэшэ гэжэ хэлэмээр.

Түрүүшын кварталай даабари 170 процент дүүргэгдээ һэн. Кварталай үнгэрһэнэй, үрэ дүнгэй согсологдоһоной һүүлээр тоо, баримта дурдан хэлэхэдэ бэлэн ааб даа. Харин бодото ажал хэжэ, амжалта туйлахын тула манай электро-гагнууршад ажалай баатаршалга гаргаһан байха. Бригадын гэшүүд Федор Власов, Владимир Кабаков болон бусад хүдэлмэришэн омог нэрэеэ дээрэ абажа ябахаар үнэн сэхээр оролдон хүдэлөө хаюм. Тэдэнһээ жэшээ абан бригадын бэшэшье хүдэлмэришэд зоригтойгоор ажаллана.

Теэд бүхы барилгашад арга боломжоёо хүсэдөөр хэрэглэжэ шаданагүй. Байрын олон гэрнүүдэй баригдажа байбашье, байра үшөө дуталдана. Хирпиисэ, барилгын ондоо материал үлүү ехээр гаргашалагдана. Эдэ дутагдалнуудые усадхаха, барилгые түргэнөөр, хямдаар, һайнаар бодхохо гэжэ олон түрүүшүүл оролдоно.

Зулгы дулаахан зунай үе саг газаа орожо ерэбэ. Арадай дунда «Хабарай нэгэ үдэр бүхэли жэл тэжээхэ» — гээд сэсэн мэргээр хэлсэдэг. Үнэхөөроо хабарай, зунай ута үдэрнүүдтэ ёһотой барилга хэжэ шадаагүй һаа, барилгашазон ямар амжалта туйлахаб даа.

Эгээл энэ үеые ёһотойгоор хэрэглэхын тула бидэнэр мүнөө хоёр халаанда хүдэлжэ захалаабди. Юу хэлэхэб даа. Ажал гурба дахин түргэнөөр бүтэнэ. Теэд хамаг юумэн тоһон дээгүүр һолжорһон мэтэ амарханаар бүтэдэггүй гээшэ ааб даа. Мүнөө Трубачеевэй нэрэмжэтэ гудамжаар сорго татажа байнабди. Бидэнэй зам дээрэ урдань татагдаһан электрокабель тудаба. Энэ ушарһаа бүхы ажал һаатажа байна. Улаан-Үдын горсоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй барилгын таһагые даагша Покровский энэ асуудалые түргэн шиидхэнэгүй. Иимэ ямар нэгэ ушарһаа водопровод, канализаци баригшадай ажал һаатана. Обоо шоройгоор дарагдаһан гудамжанууд олон бии ха юм. Элдэб бэрхэшээлэй дайралдаашье һаа, бидэнэр үдэр бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэбди.

Шэнэ гэр баригдана. Тэрээн тээшэ зүрхэнэй һудаһан шэнгеэр халуун, хүйтэн уһа дамжуулха соргонууд татагдана. Манай бригадын хүдэр дорюун хүбүүд улаан гал бутарган түмэр соргонуудые электрогагнууряар холбожо, метр бүхэниие эршэтэ ажалаар дайлан абана. Шэнэ гэртэ нүүжэ ерэһэн зон эгээл түрүүн уһа абажа, сайгаа шанажа, бидэндэ һайниие хүргэнэ.

Бидэнэр түүхэтэ табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөөндэ оролсоод, табан жэлэй даабари дүрбэн жэл соо дүүргэхэ социалис уялга абанхайбди. Абаһан уялгаяа дүүргэхэ арга боломжо бии.

И. ВЛАСОВ,
Буряадай барилгын управлениин 2-дохи СМУ-гай хабсаргагшадай бригадые даагша.

ПАРТИЙНА ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЫН ТРИБУНА

НЭГЭ СУГЛААНАЙ ҮРЭ

«Электромашина» заводто техникэ аюулгүйгөөр хэрэглэхэ асуудалаар шалгалта хэгдэһэн байгаа. Манай электромеханическа цехтэ 1967 ондо үбшэлһэн гү, али усалтган гэмтэһэн ушарнуудые хаража үзэхэдэ, баярламаар юумэ үгы. Нёдондо аяар 516 хүн үбшэлжэ, 9 хүн хүдэлмэриингөө үедэ гэмтэлдэ ороһон байба. Энээниие ажалай хэлэндэ оршуулбал, аяар 4330 ажалай үдэр хаягдаһанда тоотой гэхэ гү, али бүхэли жэл соо 15 хүн оройдоо хүдэлөөгүй шэнги болоно бшуу. Бюллетениин ёһоор, соцстрахай фондһоо үбшэлһэн, гэмтэһэн хүнүүдтэ 19500 түхэриг түлэгдөө.

Хэрбээ эды олон хүнэй үбшэлөөгүй һаа, гэмтэлдэ ороогүй һаа, үйлэдбэринье һураггүй дээшээ байха һэн. Гансахан үбшэлһэн, гэмтэлдэ ороһон хүнүүдэй хүдэлөөвүйһөө боложо гүрэндэ 160 мянган түхэригэй продукци дутуу үгтөө гээшэ.

Эдэ асуудалнуудые бидэ партбюрогой зүблөөн дээрэ хаража үзөөд, «Ажал дээрэ техникэ аюулгүйгөөр хэрэглэлгэдэ коммунистнарай бэелүүлхэ гол үүргэ» гэһэн темээр нээмэл партийна суглаа зарлаха гэлсээ һэмди.

Түс суглаа үнгэргэхын түлөө бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулха ушаргай байбабди. Партийна бюрогой даабаряар цехэй даргын орлогшо, залуу инженер Ю. И. Столяров элидхэл хэхэ болобо. Тусхай партийна бүлэг профсоюзай комиссинхидтай хамта элидхэлшэдэ зүбшэлнүүдые, жэшээнүүдые үгэжэ туһалба, цех соогуураа үшөө дахин шалгалта хэбэ.

Суглаанишье болзорлогдоһон үдэртөө болоо. Нүхэр Столяров элидхэлээшье хээ. Тэрэнэй хэһэн элидхэл хуурайшагшье һаа, шагнагшадые яһала һонирхуулаа. Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадаха дуратайшуул олон байгаа.

Үгэ хэлэгшэд ямар шалтагаанаар хүдэлмэришэд үбшэлдэг, гэмтэлдэ ородог бэ гэжэ элирүүлээ.

Соцстрахай комисси үбшэнтэнөөр бага һонирходог, эмшэдтэй холбоогүй байшоо. Мүн бюллетеньнүүдэй зүб, буруу үгтэһые шэнжэлдэггүй байба.

Токарь, коммунист Н. Савин зарим хүдэлмэришэдэй өөһэдынгөө һожоргүйн, хайхарамжагүйн гэмээр ажал дээрээ усал гэмтэлдэ ородог тухай хэлээ. Жэшээнь, гагнуургшан П. Игумнов детальнуудые сэбэрлэхэ зуураа, нюдэеэ аршалха шэл үмдэхэеэ «залхуураа».

Цехэй коммунистнар ажал дээрээ техникэ аюулгүйгөөр хэрэглэлгэдэ жэшээ харуулха ёһотой. Хэрбээ ямар нэгэн хүдэлмэришэнэй аюулда орохоор хүдэлжэ байхыень гү, али ондоо «ЧП» обёорол һаа, хажуугаарнь үнгэрэнгүй, шууд хэмжээ абаха болоно бшуу. Ажал дээрэ гэнэ усал тухай хүдэлмэришэдтэ ходо ойлгуулжа байха уялгатай зон — коммунистнар.

Ажал дээрээ аюулгүйе сахилгын инженер, коммунист Н. Пантелеев электригүүдэй бригадирые, коммунист Виктор Исаковые хурсаар шүүмжэлээ. В. Исаков станогуудай болон гэрэлтүүлдэг системын зайн галай утаһануудые саг соонь шалгадаггүй. Энээнэйнь түлөө ямар нэгэ хүдэлмэришэн гэнтын аюулда орожо болохо бшуу. Цехэй механик Д. Ахмедшин вентиляциин тодхобоштнуудые муугаар заһабарилдаг. Тэрээнһээ боложо зарим тодхобоштнууд түргөөр һандаршадаг.

Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, цехэй коммунистнар суглаан дээрэ табигдаһан асуудалые үнэн зүрхэнһөө халуунаар зүбшэн хэлсээ. Мүн партийнабэшэ нүхэдшье үгэ хэлээ. Юрэдөө, амандаа үһа балгаад, һажажа һууһан хүн үгы һэн.

Суглаанай һүүлээр, үглөөдэрһөөнь эхилжэ, мастернуудай участок бүхэндэ хүдэлмэришэдэй дундаһаа аюулгүйн техникэ сахилгаар тусхай дежурнанууд табигдаа. Тэдэнэй уялгань — хүдэлмэриин үедэ нүхэдэйнгөө хүдэлдэг газарые хараха, зэр зэмсэгүүдыень шалгаха. Тэрээнһээ гадна, инженерно-техническэ бүлэгһөө нэгэ хүн цехэй дежурнаар табигдаа. Тиимэ дежурнын ажалайнь үдэрэй хахадынь хүдэлмэришэдэй дунда үнгэрхэ.

Дежурнын ажаглалта хайхараагүй, тэрэнэй үгэ дуулаагүй хүн захиргаанай зүгһөө, мүн материальнашье талаараа харюусалгатай байха. Захиргаан цехком хоёрой зүбшөөлөөр мастерай һарын шангай хахадынь хаһагдаха юм. Тиихэдээ цехэй дежурнын эрхэ айхабтар ехэ болоно бшуу. Тэрэ үшөө үдэрэй журам хэр сахигданаб гэжэ хараха ёһотой болоно. Хэрбээ хүдэлмэришэд үдэрэй эдеэлгэндэ эртэ гаража ошоод, үдын хойно ажалдаа таһаржа ерээ һаань, «Сахилгаанда» гаргажархиха эрхэтэй. Гурба дахин «Сахилгаанда» дайруулһан хүниие цеховой комитедэй зүблөөндэ дуудадаг.

Эдэ мэтэ хэмжээнүүдэй ашаар хүдэлмэришэдэй журам эрид һайжараа, хүдэлмэриин үедэ цех соогуураа зайгуултаха ушарнууд үгы болоо. Тиимэһээ хүдэлмэриин үдэр нилээд нягтаржа, үйлэдбэриин шанар дээшэлһэн байна. 1967 оной түрүүшын кварталтай сасуулхада, үбшэлһэн хүнүүдэй тоо 24,1 процентээр доошолоо.

Цех соогуур ажаглагдаһан техническэ дутуу дунданууд бүлтэ усадхагдаа, заһагдаха юумэн заһагдаа, шэнэлэгдэхэ юумэн шэнэлэгдээ.

Цеховой комитедэй зүгһөө хүдэлдэг аюулгүйн техникэ сахилгын комисси һураггүй эдэбхитэйгээр хүдэлдэг болонги. Тэрэ комисси арбан хоног соо нэгэ дахин цех соогуураа хамаг юумэ хуу наринаар шалгадаг заншал олоо. Эдэ бүхы хэмжээнүүдэй һайн үрэ дүнтэй байһаниинь мэдээжэ.

Урдань зарим хүдэлмэришэд столово ошонгүй, гэртэһээ эдихэ юумэеэ асардаг һэн ааб даа. Теэд тэдэнэр хүдэлжэ байһан газартаа эдеэлхэ баатай болодог бэлэй. Мүнөө тэдэндэ тусхай таһалга сүлөөлэгдэжэ үгтөө. Тэндэнь бусалһан уһан бии, эдеэгээ халаахынь тулада электроплиткэ табяатай. Таһалга соонь ходо һаруул, сэбэр байдаг. Хүдэлмэришэд өөһэдөө таһалгаяа сэбэрлэдэг...

Баһа эхэнэрнүүдэй гигиенын таһалга эмхидхэгдээ. Тэндэ эхэнэрнүүд медсестраһаа консультаци абажа байха аргатай.

Соцстрахай комисси болбол заводой врач Л. А. Акчуринатай нягта холбоо байгуулаа. Хэрбээ хүдэлмэришэнэй удаан саг соо үбшэлөө һаа, комиссиин гэшүүд гэртэнь ошожо уулзадаг. Мүн баһа амаралтын байшангуудта, санаторинуудта, курортнуудта эльгээхэ путёвко хубаалгые комисси гартаа абанхай.

Манай цехтэ иимэ нэгэ туһатай суглаан болоһон юм.

Н. ДЕМИН,
«Электромашина» заводой электротехническэ цехэй партбюрогой секретарь.

ЮҺЭН ХОНОГОЙ ТУРШАДА

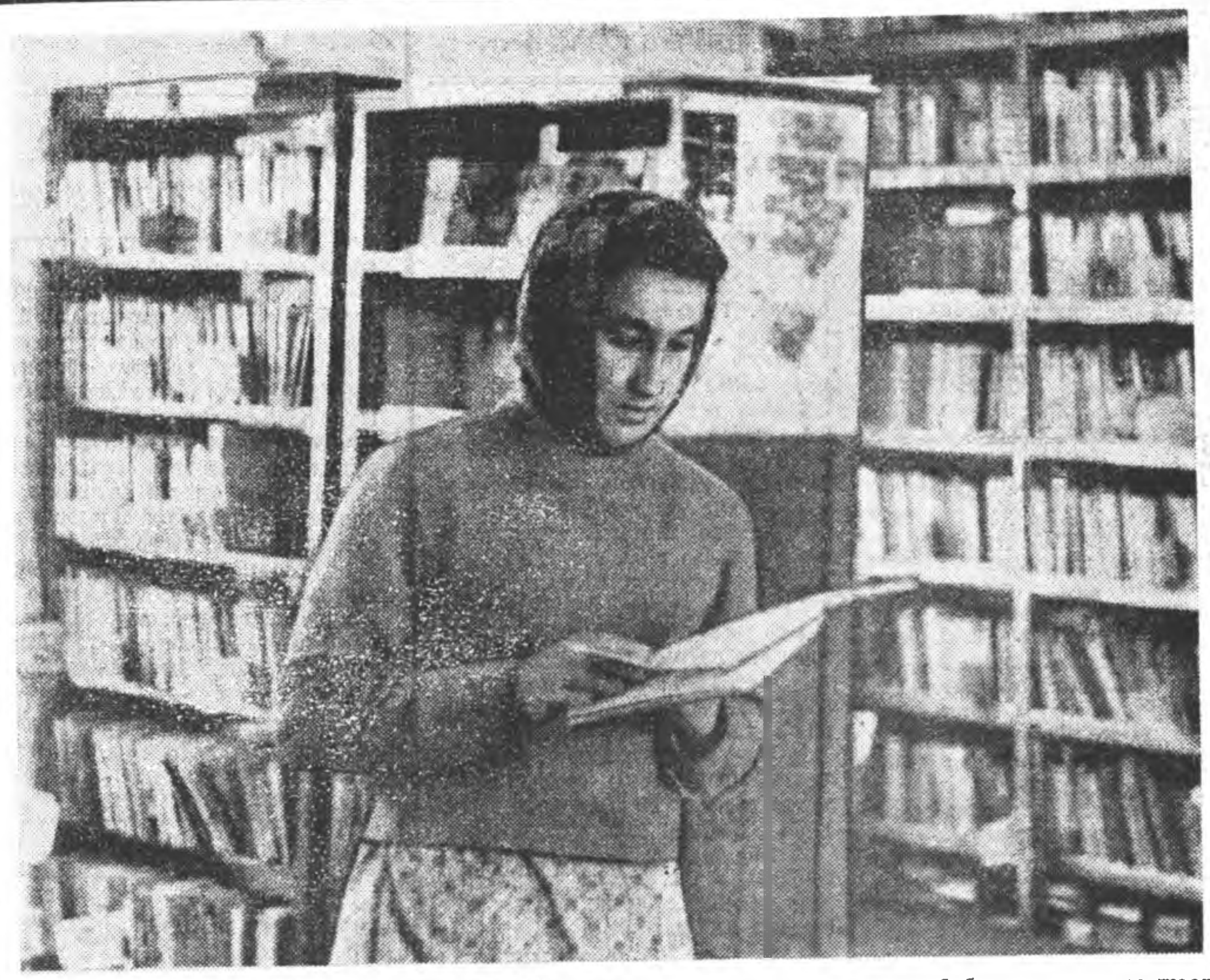
ТҮНХЭН. Ажалаа һайнаар эмхидхэһэн механизаторнууд эртын тарилгые богонихон болзорто дүүргэжэ байна. «Маяк» колхозой Далахайн отделениинхид шэниисэеэ тарижа дүүргээ. Эртын тарилга юһэн хоногой туршада эмхидхэгдээ. Илангаяа шэниисын баян ургаса абахын тулада механизаторнууд хэрээһэлүүлэн, нарин зуруудтайгаар тариба.

— Бүхыдөө хэды гектарта шэниисэ таряабта, — гээд агроном Хамардановһаа асуухада:

— 1488 гектар — гэбэ.

Тарилгын үедэ механизаторнууд Буда Федоров, Анцифир Сагадаев, Василий Богданов болон бусад шалгараа. Эдэнэр мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана. Мүнөө тус отделениин механизаторнууд обёос тарилгада оронхой. Хартаабха таригдажа эхилээ. Кукуруза, хартаабха бүхыдөө мянга гаран гектарта оройн ургамалнууд таригдахань. Колхозой правлени, партийна организаци социалис мүрысөөнэй дүн хододоо гаргажа, түрүүшүүлые урмашуулжа байдаг. Тарилгын шанар шалгагдана. Энэ хүдэлмэридэ арадай хинагшад эдэбхитэйгээр хабаадана. Үнинэй колхозник Б. Бараев арадай хинагшадай бүлэгые даажа, хүдэлмэриинь ударидана.

Я. ДОРЖИЕВ.

Улаан-Үдын хүдөөгэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи библиотекые даагшаар Нина Шайдурова хүдэлнэ. Хабарай тарилгын үедэ тэрэ полевой стануудта ошожо, механизаторнууд болон таряашадта шэнэ газетэ, журнал абаашадаг, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг байгаа.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Нина Шайдурова библиотекэ соогоо. С. БАЛДУЕВАЙ фото.

КОММУНИСТ ТУХАЙ ХӨӨРӨӨН

НЮТАГТАА ХҮНДЭТЭЙ

Эгэтын адагта ерээд байхадаа, нэн түрүүн холын гүүртэ, хонишодой байрануудаар ябажа, зонтоёо танилсахые шиидэа һэм.

Колхозой түрүүлэгшэ Д. Б. Дымбрылов нютаг тухайдаа, нютагайхид тухайдаа омогорхонгёор хөөрэхэ зуураа, ажалай түрүүшүүлэй нэрые дурдалсаһаниинь ойлгосотой юм ааб даа. Түрүүшүүлэй дунда Намжилова Цыжип Цыдыповнагай нэрэ дурдагдаа. Тэрээн тухай Дамби-Нима Базаровович ингэжэ хэлээ һэн:

— Эдир наһанһаа энэ колхоздоо хүдэлнэ. Анхандаа эдэбхитэй комсомолка ябаа. Мүнөө коммунист. Ехэ наһатанай багшааршье, юрын малшанааршье хүдэлхэдөө, аһан оролдожо, ажал гээшэеэ үндэр дээдэ хэмжээндэ бүтээдэг хүн. Эдир наһандаа ехэ наһатанай багша боложо, олон үбгэд, хүгшэдые үзэг бэшэгтэй болгоһыень нютагайнь зон мартаагүй.

— Башаадамнай зуун хонинһоо аяар зуун арбан хурьга абаа лөө. Ёһоор гээшэ ааб даа, — гэжэ нэгэ хүгшэн хэлээ һэн. «Башаада гээшэ хэн юм ааб даа. Намжиловаһаа бэшэ зуун арбан хурьга абаһан хүн энэ колхоздо үгы бэшэ аал?» гэжэ һанаандаа гайхад гээд, асуубаб:

— Башаада гээшэтнай хэн бэ?

— Яагааб даа, үнөөхи түрүү хонишон Намжилова. А, ши, хүбүүн, һая ерэһэн хадаа, багынь нэрые мэдэхэгүй байгаа ха юмшээ. Багынь нэрэ Башаада юм һэн даа. Гоё нэрэнь хэн агша бэлэй даа?

— Цыжип Цыдыповна.

— Победынхид юун Цыжип Цыдыповна гэхэб дөө. Ехэ, багагүй Башаада гэлдэхэ даа...

Үнэхөөрөөшье һүүлдэ анхархадам, хүгшэд — «Башаада», залуушуул «Башаада хээтэй» гэдэг байшоо. Бишье баһал нютагай зониие һажаажа, «Башаада, Башаада хээтэй» гэгшэб.

Башаада хээтэй нёдон... хонидһоо 500 хурьга туй... түл абалгаараа аймар со... дохи һуурида гараһан ю... хайшалжа абаха түсэ... юһэн процент дүүргэ...

Энэ жэлдэ 667 эхэ х... Мүнөө үень 560 хурьга аб... жүүлжэ байна. Коммун... жилова ажалдаа комму... хандадаг юм. Үбһэ хо... маг үбэлэй шэрүүн ааш... ха үргэһэгүйгөөр тэмсэ... дабаа гээшэ. Булад Гомб... вич нүхэртэеэ хамсы ша... лөө юм. Мүнөө абта... хурьгадайнь тоо зуун эх... хаража үзэхэ болоо һаа, ... ниитын түсэбһөө үлүү ... Түсэбэй ёһоор зуун эх... далан хоёр хурьган абта... юм.

Д. ДАНЗА...
Яруунын аймагай «П... колхозой парт... секр...

УРДАНАЙ АЛДУУ, МҮНӨӨНЭЙ СО...

ХУРАМХААНАЙ ГҮҮРТЭ. Урдань ямар байгаа һэм, мүнөө ямар болооб? Иигэжэл жэшэжэ үзэлтэй гэжэ һанагдана. Ажаллажа байһан хүнүүдтэйнь хөөрэлдэхэдэ: «урзанда гүүртымнай хахад үнеэд һубайрашоо һэн» гэлдэгшэ. Энээниие техник-үрэжүүлэгшэ лаблана:

— Зуун үнеэн бүриһөө 56 тугал түлжүүлэгдээ һэн, — гээд Дулма Турлакова хөөрэһэн байгаа.

Энэ залуу мэргэжэлтын фермэдэ ерэжэ, үнеэдые искусственна аргаар үрэжүүлдэг боложо, зоотехническэ тоо бүридхэлыень һайжаруулаагүй һаань, байдалынь хубилха байгаа аал? Теэд Дулма Турлакова техник-үрэжүүлэгшын харюусалга даажа абаад, ажалаа гуримтайгаар эмхидхэдэг болоо. Совхозойнгоо мэргэжэлтэдэй заабаринуудые наринаар сахижа, фермынгээ дунда бухануудые һула ябуулхыень болюулһан, зоотехническэ тоо бүридхэлые зүбөөр табяа. Урдань зарим һаалишад үнеэдэйнгээ ямар сагта бухада ороһыень, хэзээ шэргээгдэхэ байһыень мэдэдэггүй байһан, мүн олон үнеэд саг соогоо хээлитэй боложо шададаггүй байба.

Тиигээд һаалишан бүхэнэй үнеэд түс тустаа зүбөөр бүридхэлдэ абтажа, искусственна үрэжүүлгэ хэрэглэдэг болоһоной ашаар лэ үнеэдэй һубайралга усадхагдажа байна. Нёдондо зуун үнеэн бүриһөө 98,3 тугал абтаһан байха юм. Хурамхаанай һаалиин гүүртэдэ хамта 280 гаран үнеэд харууһалагдажа байдаг. Хэрбээ искусственна үрэжүүлгэ муугаар эмхидхэгдэжэ, үнеэд урданайхи шэнги олоороо һубайрдаг һаа, үсөөн түл абтаха, энээнһээ уламжалан һүн багаар һаагдаха байгаа ха юм. 280 үнеэдэй арбан процентнь түлгүй үлөө һаа, 28 тугал абтахагүй болоно. Теэд бодоходо, энээнэй хойшолон аргагүй ехэ. Урзанда зуун үнеэнһээ 56 тугалай абтаад байхада, эды үнеэдһээ дүшэ гараниинь хюһарантажа, хоёрдохи жэлдээ түл абтахагүйһөө байтагай, тэдэ үнеэдынь хэды олон центнер һү үгөөгүй гээшэб! Энээнһээ продукциин өөрынь үнэ сэн хүндэрнэ. Центнер һүнэй хори гаран түхэригтэ боложо байһан ушар дайралдана. 1966 ондо Хурамхаанай совхоз хамта 216 мянган түхэригэй мүнгэ зөөриин гарзатай гараа. Тиигээд лэ тэрэнэй олохон мянганиинь гансахан һү һаалгада тудаһан байха юм.

Мүнөө Хурамхаан нютагта байдаг энэ гүүртын ажалай зарим һайн талыень харахада, үнеэд һубайрхаяа болижо, нилээд ехэ һүн һаагдадаг болоо бшуу. Энэ оной түрүүшын кварталда эндэхид хамта 604 центнер һү һааһан байгаа. Хараалагдаһан түсэбэй ёһоор, 525 центнер һүн үйлэдбэрилэгдэжэ, даабаринь 115 процент бэелүүлэгдэһэн. Зүгөөр сасуулан харахада, нёдондоной энэ үедэ, мүн урзандашье эды шэнээн һүн һаагдаагүй байба. Ажалайнь үшөө нэгэ һайн талань — үнеэд искусственна аргаар үрэжүүлэгдэхэдээ, гол түлэб тугалнууд хабарай сагта абтадаг болоо. Апрель һарада энэ гүүртэдэ дала гаран тугал абтажа, һаамхай үнеэдэй тоо хоёр зуу холо гаран болонхой.

Гүүртын үнеэдэй олонхинь хабар эртэ тугаллахадаа, зунай бэлшээриин хаһада һү ехэтэй байна. Май һарын эсэсһээ эхилээд, октябрь һара дүүрэтэр фермэдэ жэл соо һаагдаһан бүхы һүнэйнь гурбанай хоёр хубинь энэ хугасаа соо һаагдана бшуу. Тиигэжэ Хурамхаанай фермынхид һү һаалгаар совхоз соогоо түрүү гаража, олохон һаалишадынь ажалай нэмэлтэ түлөөһэ абаһан байна. һаалишан Ханда Дамбуева кварталайнгаа түсэбые 7,6 центнерээр үлүүлжэ, 14 түхэриг 70 мүнгэ нэмэлтэ түлөөһэ абаа. һаалишан Дарису Самбаева түсэбөө 5,8 центнерээр үлүүлэн дүүргэ. Бүхыдөө фермын коллектив даабаряа 97,9 центнерээр үлүүлэн дүүргэжэ, ажалай түрүүшүүлдэ нэмэлтэ түлөөһэ болгон 187 түхэриг хубаарилагдаһан юм.

Илангаяа шэнэ тугаллаһан үнеэд дүршэлтэй хүнүүдтэ даалгагдана. һаалишан Антонина Цыдыпова мүнөө жэлдэ шэнэ гунжадые түрүүлжэ, март һарада үнеэн бүриһөө гурбан зууһаа үлүүтэй килограмм һү һааһан байгаа. Хабарай хохи сагта шэнэ үнеэдһээ 300 килограмм һү һааха гээшэмнай тиимэ бэлэхэн хэрэг бэшэ. Түрүүшынхеэ тугаллаһан үнеэд түрүүшынгээ үдэрһөө гурба-дүрбэ дахин һаагдана. һайнаар эбэлгэгдэжэ, хүхэ дэлэнгынь һү ехэтэй болгогдоно. Мүнөөнһөө племенной хүдэлмэри ябуулагдажа, саашадаа үүлтэртэ үнеэдэй фермэ болгогдохо ха... рэгтэ горитой анхара...

Совхозой главна зоо... ша-Нима Шагжиевич ... хөөрэлдэхэдэ: «малай ... жаруулха талаар совх... ниин зүгһөө шухала ... хараалагдаа» гэнэ һа... жээнүүдэй нэгэнниин... искусственна аргаар ... болоно. һаамхай үнеэ... харууһалха, ойрын ... үүлтэрыень һайжару... шэмыень дээшэлүүлхэ... рамхаан нютагта ан... Яахадааб гэхэдэ, мү... тагай үнеэдһээ һүн ... дана. Үнеэн бүриһөө ... ган килограмм һү ... доол һаа, мал ажал... һалбари олзо доход... лэгдэхэ ёһотой. ... ажахын бүхы һаа... табигдана.

Урдань алдуу бай... шье һаа, мүнөө үед... тобшолол хэжэ, соло... ха гээшэмнай бүт... хэрэг ха юм. һүүлэй... хаан нютагай һаали... мурысөөндэ шалгар... байдаг. Теэд хүнэй... хадаа өөрын оролдо... ушартай. Энээниие һа... гоно. Иигээд зунай ... Үнеэд ногоон дээр... һү һаали элбэгжэ... рэнһээ гадна, һаали... һайн үнеэдтэй ба... шалгалтын һаалга... хэжэ, үнеэн бүхэнэй... лигые хододоо ... Хэрбээ һүрэг соонь һ... тай үнеэдэй дайра... дэнь һайнаар һэлгэ... Тиигэ тиигэһээр бүт... мал ашаг шэмэ ехэ... һайнтай болгогдохо ...

Мүнөө жэлдэ Хура... мын һаалишад үнеэ... дондонойхиһоо зуун ... ехэ һү һаажа, хамта ... нер һү гүрэндөө худ... лөө мурысэнэ.

Гүүртэдэнь нэгэш... байруулагдахагүй ... табигданхай. Хура... зорилгоёо бэелүүлжэ... урданайнь алдуу ... саашадаа ажалай... арьбадхажа, гансаа... гоо бэшэ, харин Б... аймагта соло сууда... тай.

Т. ГА...

Ажахын реформын болото бэелэл

ҺЭШХЭЛ — ЭРХИМ ХИНАГША

Хэдэн жэлэй саада тээ һэн. Манай олоор тушаагдажа эхилһэн зун, намарай үедэ Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай мал үүсэлэлгын цехтэ голодоһон гаргагдаһан байгаа. Цехэй коллектив энэ ушарые миин орхижо шадаагүй, голодоһо гаргагшадые элирүүлжэ, хамтын суглаа зарлаа бэлэй.

Комбинадай коллектив ажалдаа хайхарамжагүйгөөр хандагшадые дары элирүүлдэг, шангаар шүүмжэлдэг, харюусалгада хабаадуулдаг. Тиимэһээ голодоһо гаргаха ушар усадхагдажа байна.

Түсэблэлгын ба экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда ороходо бэлэдхэл бэелүүлхэдээ, комбинадай хүдэлмэришэд олон хэмжээ хараалһан байна. Үйлэдбэриин арга боломжо элирүүлэн хэрэглэхэ, бүтээн гаргадаг продукци олошоруулха, шанарыень һайжаруулха хэмжээн бэелүүлэгдээ. Шэнэ зүйлэй колбаса, консервэ хэхэ ажалые эрдэм ухаанай эрилтын ёһоор эмхидхэхэ, үйлэдбэриин эстетикэ, түрүү технологи нэбтэрүүлхэ, хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ, материальна урмашуулгын нүлөө һайжаруулха талаар горитой хүдэлмэри хэгдэһэн юм. Эдэ бүгэдын ажал хэхэдээ, хүдэлмэришэдэй дунда ябуулагдаха ниитын, хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ ехэ анхарал хандуулагдаа. Бүтээдэг продукциин шанарай түлөө хүдэлмэришэдэй харюусалга дээшэлүүлхэ, комбинатта хэгдэһэн эдеэ хоолой зүйлнүүд эрхим шанартай байха ёһотой гэһэн тэмсэл ябуулагдаа, ябуулагдажашье байна.

Худалдан абагшадай эрилтэ хангадаг, амтатай, шэмэтэй колбаса, консервэ хэдэг болохо хэрэгтэ коллективэй хүсэ шадал зорюулагдажа байһаар. Продукцияа гэдэргэнь бусаалтагүйгөөр техническэ хиналтын таһагта тушааха гэһэн Саратовай түрүү хүдэлмэришэдэй үүсхэл эндэ дэмжэгдээ. Нүхэр Деревяшинагай хүтэлбэрилдэг колбаса хэгшэдэй бригада 1965 ондо комбинат соогоо эгээл түрүүлэн энэ үүсхэл дэмжээд, ганса һайн шанартай продукци бүтээхэ уялга абаһан юм. Завод, цехүүдэй ондоо бригаданууд эдэ нүхэдэйнгөө үүсхэл халуунаар дэмжээ.

Комбинадай дирекци, партийна, профсоюзай организацинууд һайн шанартай продукци бүтээдэг хүдэлмэришэдые урмашуулха гурим хараалһан юм. Продукци бүтээхэдээ, технологическа бүхы эрилтэ нарин нягтаар сахидаг, һайн шанартай продукци бүтээдэг хүдэлмэришэд шанда хүртэдэг болоо.

Мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ саг үргэлжын һуралсал цех, заводуудта эмхидхэгдэһэн. Комбинадай гол мэргэжэлтэд, технолог, мастернууд, цехүүдэй начальнигууд хэшээлнүүдые үнгэргэдэг. Иимэ хэшээлнүүдтэ технологическа инструкци, эрилтэ шудалагдана. Ганса нёдондо жэлэй туршада 1,5 мянган хүдэлмэришэд мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлһэн, 200 хүн хоёр мэргэжэл шудалһан байна.

Хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулхын, мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхын хажуугаар эмхидхэлэй хэмжээн бэелүүлэгдээ. Студень шаналгын отделени һэльбэн заһабарилагдаа. Эндэхи хүдэлмэришэдэй ажалые эрдэм ухаанай эрилтын ёһоор эмхидхэхэ хэмжээн абтажа байна. Колбаса хэдэг заводой зарим отделени шэнэдхэгдэн байгуулагданхай. Мяханай полуфабрикадуудай, шубуу үүсэлэлгын цехүүд шэнээр баригдаа. Цехүүд, заводуудые хүйтэн агаараар хангадаг компрессорнэ цех һэльбэн заһабарилагдаа. Хүсэ ехэтэй машина түхеэрэлгэ эндэ тодхогдобо.

Консервнэ заводой зарим участогуудай палаахань цементнэ плиткээр, ханадуудынь кафеляар хушагдаһан байна. Мяха баанхануудта хэхэ конвейер наринжуулан һайжаруулагдаа, шэнэ түхеэрэлгэ тодхогдоо.

Ажахын шэнэ реформо коллектив бүхэнэй урда харюусалгатай зорилго табиба. Продукци үйлэдбэрилгые улам дээшэлүүлжэ, ехэ продукци ондоо тээшэнь наймаалжа байһан предприятинууд гүрэндөө олзо доход оруулдаг, урмашуулгын фондтой болодог. Иимэ эрхэ байдалда ажаллахын, олзо доход оруулхын тула олон зүйлэй продукци бүтээн гаргаха, тэрэнэй шанар һайжаруулха хэрэгтэй. Комбинадай завод, цехүүд шэнэ зүйлэй продукци үйлэдбэрилхэ асуудалда саг үргэлжын анхарал хандуулдаг болоо.

Жэшээлхэдэ, колбаса хэдэг заводой коллектив «Бурятская», «Улан-Удэнская», «Куриная домашняя» гэжэ нэрлэгдэһэн, мүн ондоо янзын колбаса хэжэ эхилээ. Тэдэнь худалдан абагшадай һайшаалда хүртэһэн юм. Түрүүшын кварталай туршада хэгдэһэн колбасагай шанарыень нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, 10 процентээр дээшэлүүлэгдээ.

Консервэ хэдэг заводой хүдэлмэришэд эдэбхи үүсхэл гарган ажаллана. һүүлэй хэдэн жэлэй хугасаада ондо ондоо зүйлэй хэдэн янзын консервэ хэдэг болоо. Энээнэй ашаар заводой продукци ССР-эй Арадай ажахын туйлалта харуулһан выставкын харалга-конкурсдо эльгээгдэһэн байна. Комбинадай эдэбхитэйшүүл Н. Овсянкин, В. Клищенко, З. Левин тэгшэдэй дурадхалаар хэгдэһэн долоон зүйлэй консервэ конкурсдо эльгээгдээ. Конкурс-харалгын жюриин баталан абаһан тоггоолой ёһоор, комбинадай эдэбхитэйшүүл ВДНХ-гай бронзово медаляар, 2-дохи мүнгэн шангаар шагнагдаһан байна.

Минии продукци — минии һэшхэл. Иимэ уряа комбинадай хүдэлмэришэдэй дунда үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Продукциин ассортимент олошоруулха, шанарыень һайжаруулха тэмсэл энэ уряа доро ябуулагдана. Арад зоной дуратайгаар худалдан абадаг сосиска, сардельки хэлгэ энэ жэлдэ 26 процентээр дээшэлхэ.

Амтатай, шэмэтэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ олон хэмжээн абтанхай. Мяха, мяханай продуктнуудые түргэнөөр хүргэхэ технологи хубилгагдаа. Шэнэ технологи хэрэглэхэдэ, мяханай шанар һайн зандаа үлэдэг. Гадна эндэ хүдэлдэг хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсэ дээшэлнэ. Продукциин шанар һайжаруулһанай, элдэб гаргаша хорооһоной ашаар нэгэ мянган тонно мяханай зүйлнүүдые хүргэхэдэ, 8200 түхэригэй алмалта хэгдэдэг болобо.

Малые амидын шэгнүүрээр бэшэ, харин үүсэлэгдэһэн мяханай шанараар тушаажа абаха гурим продукциин шанар һайжаруулха тэмсэлдэ мүн лэ һайн нүлөө үзүүлхэ байна. Худалдан абагшадай эрилтэ хүсэд һайнаар хангахын тула жэлэй 3-дахи кварталай туршада комбинадай фирмэнэ магазин Улаан-Үдэдэ нээгдэхэ юм. Гадна колбаса хэдэг шэнэ завод, мал үүсэлэлгын цех баригдаха. Завод һүүлэй үеын шэнэ, бүтээсэ ехэтэй түхеэрэлтээр хангагдаха юм.

Комбинадай коллектив бүтээн гаргадаг продукциингаа шанар һайжаруулха гэһэн хүндэтэй зорилго урдаа табинхай. Зарим зүйлнүүдые, тусхайлбал, «Мясо тушеное» гэһэн консервэ, «Столичная», «Московская», «Языковая» гэһэн колбаса дэлхэйн эрхим зүйлэй продукциин тоодо оруулха, тиигэжэ гүрэнэй шанартай гэһэн тэмдэг абаха гэжэ тэдэнэр шиидэбэ.

Г. ХАРЧЕНКО,
комбинадай профсоюзай комитедэй гэшүүн.

Дари-Дулма Цырендоржиевна Будажапова Сэлэнг... Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ малай фе... һаалишанаар хүдэлдэг юм. Дүршэл ехэтэй энэ һаалишан х... ладаг Социалис Ажалай Герой Пылжит Жалсановатай ... Үнгэрһэн жэлдэ нүхэр Будажапова үнеэн бүриһөө дунда з... килограмм һү һаажа, мүрысэһэн нүхэрео илаа һэн. Мүнөө ... һаалишад мүрысөөгөө үргэлжэлүүлжэ, түсэбөө болзорһ... дүүргэхые оролдоно.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д-Д. Будажапова.
Ф. СОРОКИНО...

...ҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

...АР МҮРЭНӨӨР

...АЕВСК-на-АМУРЕ. ...ола-Мару», «Ичие-Ма... теплоходууд графигһаа ... түрүүн далайн Лаза... ...оо Япон ошохоор га... ...урнын хэдэ мянган ку... ...ло ашанхай. Иигэжэ ...дамжуулан хилын саана ...аха навигаци эхилбэ. ...зүн Амарай бассейнэй ...а 833 мянган кубо... ...н Япон худар абаашаг... ...Доодо Амарай модон ...хэр суурхадаг. Табан ...шада модо хилын саана ... нэгэ хахад дахин ша... Мүнөө эндэ шэнэ лес... ...д эмхидхэгдэжэд, Маго, ...а портнууд үргэдхэгдэ... ...хэгдэжэ байна.

...НУУД — ГОРЬКИИН ...УРАСХААЛДА

...И. (ТАСС). А. М. Горь... ...һөөр 100 жэлэй ойдо ...и зүжэгүүдэй Бухэрос... ...валь уран зохёолшын ...нтагта нээгдээ. Театрай ...ктив энэ харалгын тү... ...турта хабаадаха эрхэ ...олдоһон байна. Тэдэ ар... ...коллектив суута уран ...нютагаархинда айл... ...рэбэ. Москвагай уран ... академическэ театр ...идта зорюулжа түрүү... ...табяа. МХАТ-айхид «Егор Булычев ба бусад» гэһэн зүжэг харуулба.

Хоёр неделиин туршада городой эгээл һайн сценэнүүд дээрэ Ленинградай, Ярославлиин, Свердловскын, Куйбышевай, ондоошье хотонуудай театрнууд зүжэг табиха. Тэдэнэй репертуарта А. М. Горькиин зүжэгүүд барандаа шахуу оронхой.

КОЛХОЗНИГУУДАЙ ГЭРТЭ ГАЗ ОРУУЛАГДАА

ТАУЗ. (Азербайджанай ССР). Республикын баруун захын колхозой Еникенд гэжэ томо тосхоной гэрнүүдтэ газ оруулагдажа дүүрэбэ. Бухы колхознигуудай гэрнүүдтэ, ажаһуудалай эрилтэ хангадаг предприятинуудта, коммунальна ажахынуудта сэнхир гал носонхой. Бухы хүдэлмэринь артелиин хүсөөр бүтээгдээ.

Мүнөө Азербайджанай баруун хүбиин зуу шахуу һуурин тосхонууд байгаалиин газ хэрэглэнэ. Холын тосхонуудта газ дамжуулха сэрго хоолой табигдажа эхилээ.

ТҮГЭС ХҮСӨӨРӨӨ

БРАТСК. (ТАСС). Агуухэ Октябриин 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Братска ГЭС проектээр хараалагдаһанай ёһоор электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилдэг болоо. ГЭС-эй бүхы агрегадууд жэл соо 22,6 миллиард киловатт-час электрын хүсэ үйлэдбэрилэн дамжуулна.

«ЮНОСТЬ» ЗАМДАА МОРДОБО

ХАБАРОВСК. (ТАСС-ай корр.). Хизаарай түбэй залуушуул энэ жэл «Юность» гэжэ студентнэрэй түрүүшын отрядые хүдөөгэй шэнэ барилгануудта баяр баясхалантайгаар үдэшэн мордохуулба. Хабаровскын барилгын техникумэй 100 һурагша шалгалтаяа һайнаар баряад, Амар шадарай Некрасовка тосхон ошохоёо мордобо. Тэдэнэр Хабаровска хизаартахи шубуудай эгээл томо фабрикын барилгада хабаадаха юм.

Амар шадарай дүрбэ мянга шахуу студентнэр зунайнгаа амаралтын үедэ Мяо-Чан гэжэ хаданuудта ажаллаха, Сахалинай тайга соогуур түмэр зам татаха, хүдөө нютагуудые зайн галаар хангаха зорилготой. Хүбүүд, басагад загаһа барилгын хаһа соо Доодо Амарай, Охотско далай шадарай загаһанай заводуудта туһалха юм.

Студентнэрэй отрядуудтай хамта лекторнуудэй бүлэг, агитбригада, кинодо дуратайшуулай студи ошолсоо.

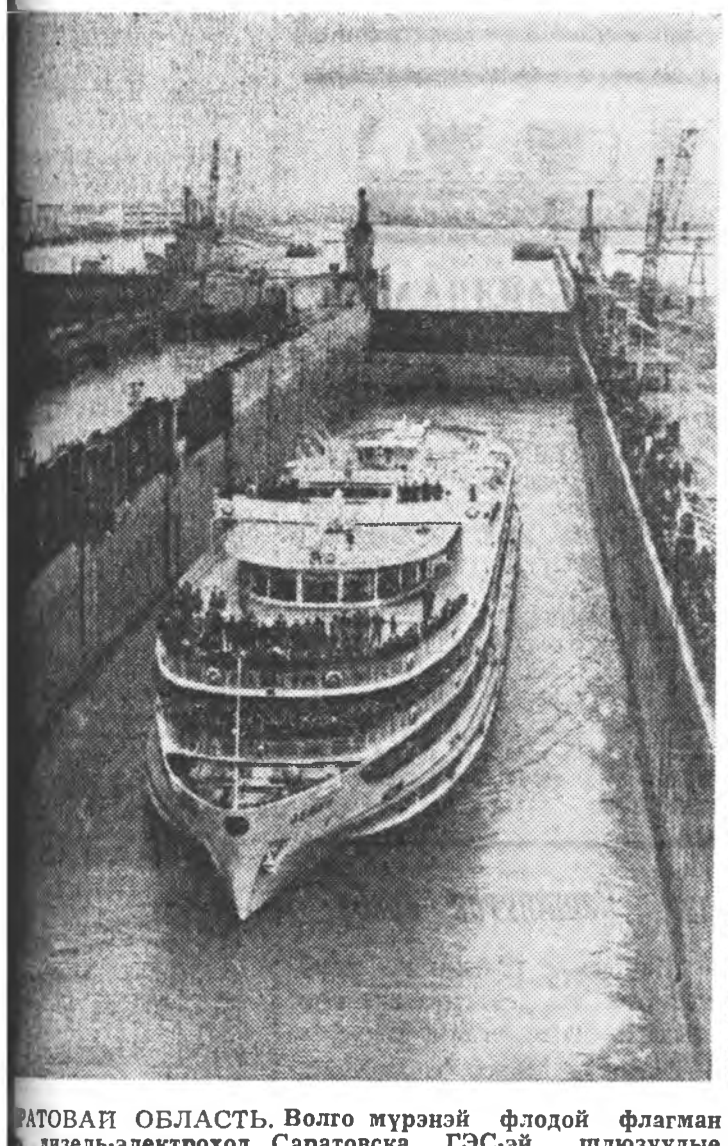
ДҮРБЭН ДАЛАЙГААР АЯНШАЛХАНЬ

Арктикын далайнуудые гаталан тамарһан юрэ бусын аяншалгада хабаадагша Архангельскын ангуушан Дмитрий Буторин мүнөө зун далбагата онгосоор Хойто Мүльһэтэ далайн аянда гарахаар түхеэржэ байна. Нэгэл навигациин туршада Диксон аралһаа Берингын хоолой хүрэтэр Хойто далайн замаар хэдэ мянган мили гаталхаар шиидэнхэй.

Хэрбээ аяншалгын урагшатайгаар үнгэрөө һаань, Россиһаа Арктикаар дамжан Аляска ошохо зам эртэ урда сагта бии байгаа гэһэн, ородой далайшад худалдаа наймаанай экспедицеэр Сибириин эрье зубшан Хойто Америкэ ошодог байгаа гэһэн домогой үнэн зүбые гэршэлхэ.

Үнгэрэгшэ жэл Дмитрий Буторин, тэрээнтэй хамта аяншалһан уран зохёолшо Михаил Скороходов модон «Щелья» онгосоор холын тамаралгада зорижо гараһан юм. Тэдэнэр 100 үдэрэй туршада хоёр мянган мили шахуу зайе гаталан, урданай поморнуудай муухан онгосонуудаар тамардаг замаар Сибириин худалдаанай түб —Мангазей хүрэтэр ошоһон байна.

Мүнөө капитан Буторин аяншалгадаа бэлдэнэ. Мүльһэндэ хабшагдажа муудаһан, зургаа метр ута «Щельянь» мүнөө булад хуяг нэмэринхэй. Двигатель, тааруу соморхон пеэшэн онгосо дээрэнь тодхогдоо. Экипажынь «гурбан хүнһөө бүридэнэ». Буунуудые, загаһа бариха зэмсэг, уһанай урасхалай карта, мүльһэнэй ямар байһые уридшалан багсааһан мэдээнүүд гэхэ мэтые абажа ябаха юм.

...АТОВАЙ ОБЛАСТЬ. Волго мүрэнэй флодой флагман ... дизель-электроход Саратовска ГЭС-эй шлюзуудые ...нда эхи табиба.

...АГ ДЭЭРЭ: «Ленин» дизель-электроход шлюз үнгэржэ

ТАСС-ай фотохронико.

Грузинн ССР-тэ ногоон сайн набша суглуулжа эхилбэ. Абхазинн АССР-эй Гальска районой Ачигвара тосхоной совхоз—техникумэй плантаци дээрэ «Сакартвело» гэжэ сай хуряадаг машинанууд гараа. Мүнөө жэл ажахын механизаторнууд 300 тонно хүрэтэр сайн набша машинаар хуряаха юм.

ТАСС-ай фотохронико.

ДЕПУТАТ ҺУНГУУЛИИНГАА ОКРУГТО

ЭТИГЭЛЫЕНЬ ХАРЮУЛХЫЕ ОРОЛДОН...

Хори гаран жэл багшалжа байнам. Энэ үе соо хэдэн зуугаад үхибүүдые һургажа гаргааб. Багшын хүдэлмэриие зарим нэгэ хүн хилбар бэлэхэн гэжэ һанадаг. Эгээл харюусалгатай, хүшэр хүндэ хүдэлмэри гэжэ өөрынгөө олон жэлэй дүй дүршэл дээрэһээ ойлгодог, мэдэдэг болонхойб. Тиимэл хадань багшын ажал манай Эхэ орон дотор тон хүндэтэйдэ тоотой бшуу. Тиимэл хадань намай арадай зараса болгожо, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадаар һунгаа. Зоной үзүүлһэн энэ үндэр этигэл найдабариие бодотоор харюулхын түлөө шадал зэргэ соогоо оролдожо ябадаг байнаб.

Би эндэ нёдондо жэлһээ эхилжэ юу хэһэн, хэжэ байһан тухайгаа тобшо тэдыгээр хөөрэжэ үгэхэ хүсэлэнтэйб.

Санагаһаа холо бэшэ газарта, Енгорбой гэжэ нютагта халуун аршаан бии юм. Үни холо сагһаа хойшо ганса захааминайхид бэшэ, республикымнай олон тоото газар нютагуудһаа хүнүүд ерэжэ амардаг, үбшэнөө эмшэлдэг юм. Аршаанай аша туһань ехэ. Хүл гараа үбдэдэг, гэдэһэ дотор муутай, арһанай үбшэнөөр үбшэлһэн зон гол түлэб иишэдэ ерэжэ, зоболонгһоо һаладаг. Хэды жэлэй саала тээ эрдэмтэд шэнжэлжэ үзөөд, курорт болгохо дурадхал оруулһан байгаа. Теэд зун бүхэн амархаяа ерэгшэд майхан татажа, балгаан барижа, врачай ямаршье харууһа зүбшөөлгэгүйгөөр ёһын тэдыл амардаг, зариманиинь эдэгэхын орондо үлүү гараса буруугаар аршаанһаа хүртэһэнһөө болоjо, үбшэн дээрээ бүри үбшэн болошодогшье ушар дайралдадаг. Енгорбойдо амаралтын гэрнүүдые бариха тухай һунгагшадай дурадхал һанамжанууд орожол байдаг. Аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй сесси дээрэ энэ асуудал харагдажа үзэгдэһэн юм. Шэнэ гэрнүүдые бариха шиидхэбэри гаргагдаа бэлэй. Тиигэбэшье хүсэндөө ороогүй. Һаяын сагта ажалшадай амарха гэрнүүд баригдаха байһандань һэжэг түрэгдэнэгүй.

Санага дээрэ 320 үхибүүдэй һураха дунда һургуулиин байшан хэдэн жэлэй туршада баригдажа дүүргэгдэдэггүй байһан түүхэтэй. Энээн дээрэһээ болоjо, үхибүүд хоёр халаанда хубаардаг һэн. Энэнь үхибүүдтэшье, багшанарташье һаад тойбо татадаг байгаа. Барилгыень түргэдүүлхын тула хэдэ дахин республикын гэгээрэлэй министерствэдэ, аймгүйсэдкомдо хандаһан байнам. Үнгэрэгшэ оной декабрь һара соо үхибүүднай уужам һаруул таһалганuудтай, ехэ сонхонуудтай, дулаахан һургуулиин байшантай болоjо ехэтэ баярлаа. Мүнөө һургуулиин үхибүүд нэгэ халаанда оронхой.

1967 оной февраль һара соо «Дружба» колхозой һунгагшадтай уулзалга хээ һэм. Нютаг дээрэнь найман жэлэй һургуули бии юм. Колхознигуудай үхибүүд наймадахи класс дүүргээд, ехэнхидээ Санагын дунда һургуулида ородог байна. Эгээл тиимэһээ «Дружба» колхозойхид Санага дээрэ үхибүүдтээ хамтын байра барюулха дурадхал оруулаа бэлэй. Тус колхозой түрүүлэгшэ Борис Бадмаевич Хубанов энэ һанамжыень дэмжээд, колхозойнгоо талаһаа али болохо аргаар туһаламжа үзүүлээ. Тиигэжэ гушан һурагшадай байха байра һуралсалай ерэхэ жэлдэ бэлэн болохоор хараалагданхай. Барилгада хэрэглэгдэхэ материалнуудынь хуу бэлэн болгогдоо.

Шэнэ барилгануудые бодхоохо гү, али түргэдхэхэ талаар алхам бүхэндэ асуудалнууд гаражал байдаг. 40—50 хүнэй һууха һууритай шэнэ столовотой болоо. «Коммунизм» колхоздо шэнэ магазин баригдаа. Барилгын хүдэлмэри хурдадхаха талаар аймагай болон республикын дээдэ захиргаанuудта хандагдажал байдаг. Гэбэшье хамаг юумэн һанаһаар бүтэшэнэ гэжэ хэлэхын аргагүй. Али олон бэрхэшээлнүүд үзэгдэжэл байдаг. Үгэһэн үгэеэ саг соонь дүүргэжэ шадаагүй һаа, ямар шалтагаанаар дүүргэгдээгүй тухайнь һунгагшадтаа хэлэжэ үгэдэг гуримтайб. Дүтэлүүр дээрэ арбан жэлэй һургуулиин һуури татагдаад, өөдөө үндыхэнь ехэ удаан. Хурдадхаха асуудал табигдаһаар. Тиихэдэ «Байкал» колхоздо худаг малтуулха хэрэг гараһан юм. Мелиорациин ба уһанай ажахын министерствэдэ хандагдаа бэлэй. Ойрын саг соо энэ гүйлтыемнай дүүргэхэбди гэжэ найдуулаа һэн.

Депутат байхаһаа гадна, нютаг дээрээ эхэнэрнүүдэй соведэй түрүүлэгшээр хүдэлдэгби. Эндэшье хэхэ хүдэлмэри ехэ. Совет эхэнэрэй һайн һайхан талыень олониитэдэ гүнзэгыгөөр ойлгуулхын түлөө таһалгаряагүй элдэб янзын хүдэлмэри хэгдэжэ, ябуулагдажа байдаг.

Нэхэлгын кружок эмхидхэгдээ һэн. Утаһаар дуратай юумэеэ угалзатай гоёор нэхэжэ һураха-дуратайшуул суглардаг. Тус кружогые Доржи-Ханда Гомбоева хүтэлбэрилнэ. Гадна уран гартай, бэрхэ бэрхэ оёдолшодые суглуулжа, үхибүүдэй хубсаһа оёхо даалгабари үгтөө һэн. Энэмнай ехэ амжалтатай байшоо. Ушар юуб гэхэдэ, үхибүүдэй таарамжатай зохид хубсаһан манай нишэдэ угаа хомор юм. Энэ талаар илангаяа холын малшадай үхибүүд дуталдадаг. Манай хорёод уран гартайшуулай оёһон хубсаһа хунарые тогтоонгүй абадаг болонхой, захилшье ехэ олоор хэнэ. Бидэнэр оёһонойнгоо түлөө хүлһэ абадаггүйбди. Гансал бүдэйнь үнэ сэнгые худалдажа абагшад түлэдэг. Тэрээнһээ гадна, жэл бүри ситцевэ бал үнгэргэжэ байха түсэбтэйбди. Апрель һара соо үнгэргэһэн ситцевэ балнай олоной анхарал татаа. Соня Тогошеева, Галя Баранова, Мария Цыренова, Шарлу Гомбоева гэгшэд оёдолоймнай хүдэлмэридэ илангаяа эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг.

Олон үхибүүтэй гү даа, али үбшэлһэн бариһан зон курортдо эмшэлүүлхэ болоходоо үргэлжэ хандадаг. Эндэшье шадахысаа туһаламжа үзүүлдэгби. Жэшээлхэдэ, Доржо Намсараев эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда хабаадалсажа, инвалид болоһон юм. Һамганиинь наһа бараһан, табан үхибүүтэй үлэһэн. Байра байдалтайнь танилсаад, 10—10 түхэриг үхибүүдтэнь туһаламжа үзүүлжэ байха арга олгуулалсаа һэм. Мүн ганса хүгшэн эхэтэй Галя Шагдуровае, хоёр үхибүүтэй ганса бэе эхэ Очировагай үхибүүдыень гүрэнэй тэдхэмжэ дээрэ оруулалсаха хэрэгтэ туһалааб.

Эдэ мэтэшэлэн хэһэн хүдэлмэри олон ааб даа. Ерээдүйн гэрэлтэ һайхан байдал тээшэ эрмэлзэжэ ябаһан совет хүн зонойнгоо үзүүлһэн үндэр найдалда хайша хэрэгээр хандажа яашье болохогүй бшуу. Унаһан малгайгаа абангүй, үргэһэ нойроо мартан ябажа, тэдэнэй этигэлые харюулха хүсэл түрэгдэдэг.

Д. ДАМЧЕЕВА,
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат.

МАГТАМААР ҮХИБҮҮД ДАА

Ново-Селенгинскын дунда һургуули бэшэ һургуулинуудтал адли Майн 1, В. И. Ленинэй, К. Марксын түрэһэн үдэр, Илалтын һайндэр тэмдэглэхэдээ, һурагшадайнгаа сэдьхэл ухаанда ехэхэн һайн нүлөө үзүүлээ.

Вождьнуудай намтарһаа, тэрээнтэй суг хүдэлһэн нүхэдэйнь хөөрөөнһөө, бэшэһэн зохёолнуудайнь һони һонин хэһэгүүдые абажа уншахадань, үхибүүд анхаралтайгаар шагнаа. Энэ һургуулида Майн 1-дэ зорюулжа, бага классай үхибүүдтэ утренник, дээдэ классай һурагшадта үдэшэниинь вечер хэжэ зохидоор үнгэргэһэн. Мүн энэ үедэ «Эрэлхэг вьетнам арадтай нэгэнбди» гэһэн митинг үнгэргэжэ, Вьетнамай һурагшадта хэрэгтэй хэрэгсэлнүүдые суглуулжа, мүнгэ, зуун түхэригэй сэнтэй бэлэг эльгээгээ.

Тиихэдэ «Зарница» гэжэ сэрэгэй наадан Илалтын үдэртэ зорюулагдажа үнгэргэгдөө. Эдэ үдэрнүүдтэ һурагшадай суглуулһан мүнгөөр бодхоогдоһон «Нютагай сэрэгшэдтэ» гэһэн хүшөөгэй хажууда, мүн декабристнар Бестужев ба Торсондо дурасхаал болгон бодхоһон памятник шадар һурагшад багшанартая сугларaa һэн. Эндэ энхэ байдалай түлөө, Эхэ оронойнгоо сүлөөтэ байдалтай байхын түлөө ами наһаяа үгөөшэдэй дурасхаалда зүрхэ хүдэлгэмэ халуун үгэнүүд зэдэлээ.

Һургуулиин үхибүүд һайндэрнүүдэй үеэр һонин программатай концертнүүдые колхознигуудай урда табижа, тэдээниие ехээр баярлуулаа. 7 «а», 7 «в», 8 «а», 9-дэхи классуудай һурагшад эндэ илгарна.

7 «а» классай һурагшад һургуули соогоо онсо шалгардаг. Һурахадаа бэрхэнүүд, олоной хүдэлмэридэ эдэбхитэй эдэнэр хабарай амаралтада Москва хото ошожо ерээ. Энэ класс багша Нина Степановна Ларионова хүтэлбэрилнэ.

Һургуулиин бүхы классууд өөрын шефтэй. Жэшээнь: 5 «б» классай—райфо, 6 «а» классай—ДЭУ, 6 «б» классай — райпотребсоюз гэхэ мэтэ. Шефүүд һурагшадай һуралсалда, мүн хүмүүжүүлгэдэ ехэ һайнаар нүлөөлдэг. Мүнөө энэ һургуулиин һурагшад һуралсалайнгаа жэлые амжалтатайгаар дүүргэхые оролдожо, бүхы һанаагаа табяад байна. Һуралсалаа дүүргэхэдэнь түрэлхитэй суглаан болохо юм. Эндэ аба, эжыгээ гүнзэгы ехээр баярлуулха гэжэ һурагшад бүришье зоригжоно.

Ажалша эдэ һурагшадай урдаа табиһан зорилго бүтээгдэхэнь дамжаггүй.

В. ХАМАГАНОВ.

ЭРТЫН БЭЛШЭЭРИ

Очерк

I.

...ной сайрахын урдуур ...анираа хатаад, газа...ые шагнаарханһан мэ...дүүрана. Харин эгээл ..., Хёлго, Сүхэ голнуу...онон урдаха, эртэшэ ...агуу гоё абяан хаана... юм. Хүрьһэтэ га...амисхаалые шагнаар...ргэгээр унтажа хэб... Самбуевна гол мү...огонолдохыеньшье ...гёо дошхон Хүдэри ...агэн хашарһата дол...ые зүүдэндээ манаа... сагаан хонидойнь ...дуур нэгэ юумэн ...ээд, тэрэ дары абя...бо.

...үдыемнай хүн нээр... —гэжэ сошордон дуу...һаа хобхорон бодо...

...да энэ һүниин тэн... Шэхэндэшни хонидой ...яан ганса дуулдана ...ю. Амаржа унтыш, ...ал,—гэжэ хани нүхэ...рханги хэлэбэ.

...дэ ,үргэһэ нойрынь ...шэнхэй. Совхозойн... харууһалжа ябаһан ...хайда өөрөө өөртэй...эдэ аятай зохидшье ...гүй асуудалнууд, ...рхэшээлнүүд заха...тэй. Хэрбээ шиид...далнуудай тэрэ дары ...дабагдаагүй бэрхэ...шуу түргэнөөр да...дьхэлээ зобохошье, ...ан багта өөртэйгөө ... ушар гарахагүй

...е бэрхэшээлтэй гээ..., бэлшээрэ һайжа...тэй. Совхозой адуу ...ол, ошо ошоод лэ за... үбһэ тэжээл таһал... Тиигээд?..

... харюусалгатайхан ...эжэ, үглөөдэрэйнгөө ...ой ухаандаа багсаа..., гэрэйнь хэрэлсы ...аршаганаад, һөөргөө ...шоно.

...үршье, үдэшын ха... Хүдэри-Сомонойнгоо таамаглан алхалдаг... үглөөгүүр алхалха... аятай зохид, хүнгэн шэнги һанагдаба. Үүрэй толонтой урилдан шахуу бодоһонһоо, эртэшэ шубуудай эршэтэй аялга бултанһаа урид аяшаархан байжа шагнаһанһаа болоjо тэрэ баясаагүй, харин ажабайдалай орёо хүшэр, гэгээн һаруул замай эхин түрэл гэрэймнай богоһоһоо һабагша татан зурына гэһэн бодол тэрэнэй ухаанһаа гараагүй бэлэй.

Нютагай захада оршодог хонидой отарада хүрөөдүйхэн ябахадань, хойноһоонь нэгэ хүн хүсэжэ ерээд:

— Сайн байна, Янжима Самбуевна!—гэжэ амидан хандаба.

— Аа, Шадрин гүш даа, сайн байна-а!

Энэ нүхэр хойноһоомни дэмы гүйгөөгүй гэжэ сэдьхэлдээ тухайлжа ябаһан хонишон уридшалан дуугарбагүй, харин совхозой главна врачай ямар хэрэгээр ерэһыень мэдээдхихэ һанаатай абяагүйхэн гэшхэлнэ. Николай Григорьевич Шадриниие гансашье совхозой дирекци хүндэлдэггүй, мүн малшад, хонишод, һаалишад, сэхыень хэлэхэдэ, бултадаа хүндэлдэг, али бүхы асуудалаар тэрээнтэй үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэдэг юм. Совхозой баялигые арьбажуулхын, адуу малайнь тобир тарганаар түлжэхын тула тэрэ һүни ,үдэршье илгаагүй хүдэлдэг.

— Алтайһаа ерэхэ гэжэ захюулагдаһан хоёр машинамнай үшөө ерээдүй байна. Яаха болоо гээшэбибди? Тэдэнэй ерэхые хүлеэһээр байтарнай орой болохонь шуу. Эндэһээ эртээр гараагүй һаа, Сүхэ гол үдэшэ болотор хүрэхэмнай мэдэгдэнэгүй,—гэжэ главна врач эридээр мэдүүлбэ.

— Теэд яахаб, гаражай диспетчерскэ руу хонходохо болоо гүбди даа!

— Хонходоолдеэ, ойдоо хүнэй үгые шагнахашье дурагүй юумэн урдаһаам хашхараа бэлэй. Танай руушье гэшхэлээ һэм...

Үнөөхи үүдэнэйнгээ хоёрдохёо нээрхэдэ нээжэ үрдеэгүй үлэһэндөө Янжима Самбуевна аягүйрхэбэ.

— Совхозой түб гаражда ямаршье машина байхагүй. Үбһэ тэжээл зөөлгэндэ бүхы машинаднай дууһан шахуу ябана бшуу. Аяар хаанаһаа үбһэ шэрэнэ гээшэбибди, тэрэниие зүб ойлгохо хэрэгтэй,—гэжэ Николай Григорьевич хэлээд, нэгэ хэлы абяагүйхэн ябаһанай удаа:—Сүхэ гол хүрэтэрөө, мүн тэрэниие махан гаратараа нилээд зобохол байхабди. Хонид гээшэднай хонид лэ ха юм даа. Голой мүльһэн дээрэ сөөрэмэй уһан оронхой. Тэрэниие болгоомжотойгоор гаталжа үзөөрэйт. Танда, Янжима Самбуевна, найдахал байнабди.—гэжэ хэлэхэдэнь, Янжима Самбуевна абяагүйхэн толгойгоо дохисогоогоо бэлэй.

Уданшьегүй совхозой һүрэг хонид Сүхэ гол тээшэ зурыһан харгыгаар һубарин гараба. Урдань Алтайһаа (совхозой 3-дахи отделениһээ) эльгээгдэһэн хоёр машина хонидой харгыша болон зүдхэнэ.

Хабарай эртын бэлшээридэ эльгээгдэһэн һүрэг хонид нюдэнэй харасаһаа улам улам холодоно. Совхозойнгоо дун сагаан хонидые үдэшэлсэжэ ошоһон хонишодтой хани нүхэр мэтэ энхэргэнээр хөөрэлдэһэн главна врачай шэхэндэ «хаать, ха-ать!.. Хайша-а!» гэһэн абяан нэгэ жэгдээр дуулдажа, Буряад ороноймнай табгайта талын аялга эрхэ бэшэ һануулна. Энэ аймсоведэй депутат Янжима Самбуевна Дамбаева гээшэ. Долоодохи жэлээ хонишоноор хүдэлжэ, үглөө бүхэндэ хонидоо бэлшээридэ залахадаа тэрэ тон иимэрхүүгээр дуугарагша һэн.

II.

Сүхэ гол... Мүнгэн хашарһата долгинуудаа солгёотойхоноор эбхэрүүлхэһээнь нааша тус голой эрьеэр хэды олон адуу мал, хонин һүрэг хушууран бэлшээ гээшэб. Урданай буряадууд энэ голые гаталжа гарахын тула нилээд зободог байһан. Гурба-дүрбэн нугын хүнүүд нэгэдэжэ, нариихан харьял газарыень шэлэжэ, модоор хүүргэ баригша һэн. Харин мүнөө? Хяагтаһаа Хүдэри-Сомон, Шара-Гол, мүн бусадшье нютагуудта ошохын тула хүнүүд нилээд зобохо ушартай. Үбэлэй үедэ мүльһэн дээгүүрнь дамжан гарадаг. Нажарай үедэ нилээд зобохо ушар тохёолдохо юм. Жаахан паром ябадаг юм ха. Голой хоёр эрьедэ жагсаһан 20—30 машина, тракторнуудые үглөөнһөө үдэшэ болотор нэжээд, хошоодоорнь шэрэжэ һалирха.

Наранай орохын урдуур Янжима Самбуевна һүрэг хонидоо хумируулан тууһаар Сүхэ гол хүрэжэ ерэбэ. Шагайда тулама сөөрэмэй уһан мүльһэн дээгүүр халюуран тараад, аймхай хонидой нэгэниинь-шье түрүүлэн орохоо хүсэлбэгүй. Үбэлэй үедэ уһанай хашарһатан ялалзахые харангүй ябаһан хонид голой эрье зубшаад лэ гүйлдэхэ, маараладаха юм. Хонидой хойноһоо һахытараа гүйһэн залуу хонишон хүбүүн халуудажа, хүлэршэһэн нюураа хүүртигэйнгээ хамсыгаар аршасагаажархёод, хүндөөр амилһанай удаа:

— Яаха болоо гээшэбибди, Янжима Самбуевна? Али һөөргэнь тужа абаашахамнай гү, а?—гэжэ һураад, урдаһаань шарайшалан хараба.

— Үгы, һөөргэнь яашье абаашажа болохогүй. Өөрөө һайн мэдэнэш, совхоздомнай мүнөө үбһэ тэжээл хомор. Сүхэ голой саада бэеын тала хайлаад, эртын бэлшээри хонидыемнай абарха болоно бшуу. Гансашье манай отара иишэ асарагдаагүй, харин үглөө мүнөөдэрһөө совхозой бусад отделенинүүдэй зарим отаранууд асарагдаха,—гэжэ ахалагша хонишон эридээр хэлээд, голой эрье дээрэ бөөгнэржэ байһан хонидоо хаймадан хараадхиба.

— Угайдхадаа хүүргэ барихаа ядаг зон бэ! Энэ асуудал хэниишье зобооногүй гү даа, жаалдамар,—гэжэ залуу хонишоной гүнзэгы сэдьхэлһээ хэлэхэдэ, Янжима Самбуевна өөрөө өөртэйгөө хөөрэлдэхэ ушартай абяагүйхэн зогсобо.

Хяагтын аймсоведэй депутат Янжима Самбуевна Дамбаева энэ шухала асуудалаар Хүдэриин сельсоведэй түрүүлэгшэдэ, совхозой дирекцидэ хэды дахин хандаһан, мүн аймсоведэй сесси дээрэшье тус асуудалаар үгэ хэлэһэн байха. Модон хүүргэ бариха арга боломжо бии юм аабза. Теэд тиимэ зүбшэл дээрэһээ мүнөө болотор үгтэнэгүй. Түмэр-бетоноор хүүргэ барихын, голой нуга тохойе хайр шулуугаар хаахын тула гайтай ехэ мүнгэн гаргашалагдаха юм гэлсэнэ. Энэ мэтын бэрхэшээлнүүд Сүхэ голые зубшан оршодог ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдые айлгана ха.

— Һаядаа аймсоведэй сесси болохонь. Хүүргэ барюулха тухайдаа баһа хэлэхэ болоо бэшэ гүб даа,—гэжэ Янжима Самбуевна дуугараад, тээ саана байһан машина тээшэ алхалба.

Янжима Самбуевна машинын кузов дээрэһээ үбһэ ходолжо абаад, баруун гартаа һугабшалжа, сөөрэмэй уһые тойрон байжа махаба. Сэл ногоон хуурай үбһэнэй үнэртэ һогтоһон хонид бэеэ барибагүй, ахалагша хонишониие дахасалдан, хойно хойноһоо һубарилдаба.

III.

Дун сагаан хонидой Сүхын саада эрьеэр хушууран бэлшэхые харахадаа, Николай Григорьевичой досоо нэгэ заа тэгшэрээ һэн. Һөөргөө Хүдэри-Сомон тээшэ галгюулжа ябахадаа, Янжима Самбуевнатай совхозойнгоо ажал хэрэг, мүн үшөө шиидхэгдээгүй асуудалнууд тухайда үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэбэ.

Газик машина хүдөөгэй ялхитай харгыгаар ондого сондого шуумайна. Хабарай үдэшэ ээлжээтэ һүниеэ дахуулһаар айлшалан ерэбэ. Тугаарайхи хүхюу хөөрөөншье үни хада замхашанхай. Машинын гүйдэл дунда дууража һууһан Янжима Самбуевнае ажаглан харахадаа главна врачай досоо хайрлаһан тэмдэг үзэгдөөд, малай хойноһоо эсэхые мэдэнгүй ябадаг хүнүүдэй саашанхи хуби заяан тухай һанаата болохо юм.

Ахалагша хонишон үнэхөөрөөшье эсээ ёһотой. Үглөөгүүр эртэ бодоо. Сүхэ гол хүрэтэр һүрэг хонидые ябагаар тууха гээшэмнай тиимэшье хүнгэн хэрэг бэшэ ха юм. Харин гэрэйнгээ газаа машинаһаа буухатайгаа:

— Зүүдэлээ һэн гүб, али хүнүүдэй хэлсэхые дуулаа һэн гүб? —гэжэ таамаглан дуугарба.

— Юугээ хэлэхээ һанаабта, Янжима Самбуевна?

— Манай совхоз эбэртэ бодо мал тусгаарлан үсхэбэрилхэ ажахы болохонь гэжэ хүнүүд хэлсээ бэлэй. Тэрэнь зүб гү? Тиихэдээ бидэ, хонишод, юу хэхэ болоно гээшэбибди?

— Тэрэшье зүб... Теэд хониднай хуушан зандаа үлэхэ,—гэжэ хэлэхэдэнь, ахалагша хонишоной сэдьхэл урданайхиһаа бүри уужам болоһон мэтэ һанагдаба.

Иигээд лэ ахалагша хонишоной, аймсоведэй депутадай нэгэ үдэр үнгэрөө бэлэй. Теэд үглөө үглөөгүүр ямар үдэр болохоб? Энэ мэтын асуудал Янжима Самбуевнае гайхуулдаггүй.

М. ОСОДОЕВ.

Хяагтын аймагай Хүдэриин совхоз.

Жэлһээ жэлдэ Орлик тосхоной үнгэ шарай хубилна. Шэнэ магазинууд, интернат, байрын гэрнүүд олоор бодхоогдоно. Ганса энэ жэлэй туршада шулуугаар 3 магазин баригдаа.

Олон жэлэй туршада барилгашанаар Балдан-Гомбо Хайдаков ажаллана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Балдан-Гомбо Хайдаков барилга дээрэ ажаллажа байна.

Д. ДУГАРОВАЙ фото.

ОЛОН ҮХИБҮҮТЭЙ ЭХЭНҮҮДЫЕ ШАГНАЛГА

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум 1968 оной апрелиин 29-нэй Указаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй нэрэһээ «Эхын алдар» гэжэ орденуудаар, «Эхын медаль» гэжэ медальнуудаар олон үхибүүтэй 293 эхэнүүдые шагнаба. Тэдэнэй тоодо Зэдын аймагһаа 40 эхэ, Баргажанай—43, Захааминай—26, Хяагтын—33, Кабанскын—34, Мухар-Шэбэрэй—17, Улаан-Үдын—14, Түнхэнэй—16, Загарайн—10, Хэжэнгын—12, Хоринн—9, Прибайкалиин—8, Хойто-Байгалай—5, Баунтын—6, Ахын аймагай—5, Улаан-Үдэ городой Октябрьска районой—6, Железнодорожно—5 ба Советскэ районой 4 эхэнүүд шагнагдаа.

«Эхын алдар» гэжэ 1-дэхи шатын орденоор Татауровай 3-дахи СПТУ-гай хүдэлмэрилэгшэ Т. А. Усольцева, Хойто-Байгалай аймагай Уоянай хүүгэдэй саадай хүдэлмэрилэгшэ А. Т. Воуль, Хяагтын аймагай Хүдэрын совхозой хүдэлмэрилэгшэ Х. Б. Буянтуева, тус аймагай Пограничнa совхозой хүдэлмэрилэгшэ Д. Н. Мункуева болон бусад шагнагданхай. «Эхын алдар» гэжэ 2-дохи шатын орденоор Кабанскын аймагай Кудара тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Е. Н. Манзарова, Ахын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Ц-Ж. С. Сайбанова, Хяагтын совхозой хүдэлмэрилэгшэ Н. Б. Бальчиндоржиева, Түнхэнэй аймагай Хужар тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Н. Ж. Сыбикова болон хамта 25 эхэнүүд; «Эхын алдар» гэжэ 3-дахи шатын орденоор 57 эхэнүүд шагнагдаа. Тэдэнэй тоодо Кабанскын аймагай Быково тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр В. Ф. Болдакова, Хэжэнгын совхозой хүдэлмэрилэгшэ А. А. Будагаева, Хяагтын аймагай Хүдэриин совхозой хүдэлмэришэн Б. Б. Аюшеева, Түнхэнэй аймагай Туранай совхозой хүдэлмэрилэгшэ Р. Ж. Дашеева, Захааминай аймагай «Дружба» колхозой гэшүүн Д. Б. Бундашинова болон бусад бии.

«Эхын медаль» гэжэ 1-дэхи шатын медаляар—69, «Эхын медаль» гэжэ 2-дохи шатын медаляар 132 эхэ шагнагдаба.

АХАМАД УРАН ЗУРААШЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Буряадай АССР-эй культурын министерство, Уран зураашадай холбоон, Ц. С. Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музей байгша оной майн 18-да Цыренжап Сампилович Сампиловай 75 наһа гүйсэһэнэйнь ойдо зорюулагдаһан вечер үнгэргэһэн байна.

Уран зураашын нэрэмжэтэ музейдэ тэрэ үдэшэ хүн зон ехэ олон суглараа. Түрэл арадайнгаа, буряад талынгаа алдар солые суурхуулһан уран зураашын сасуутан, тэрээнтэй саг хүдэлһэн хүнүүд, олон тоото шабинарынь, түрэлхидынь болон ниислэл хотымнай олонитэ—зохёолшод, композиторнууд, артистнууд—тэдэнэй дунда байгаа. Мүн хүдэлмэришэд, студентнэр, һурагшад олоороо ерээ.

Республикын культурын министрэй орлогшо Г. Н. Миронова тус вечерые нээһэн байна. Тиихэдээ Буряад оронойнмнай суута хүбүүн Цыренжап Сампилович Сампиловай түрэһөөр 75 наһа гүйсэһэнэй ой хадаа республикымнай культурна ажабайдалда ехэхэн событи болоо гэжэ тэмдэглэбэ.

Удаань искусство шэнжэлэлэй эрдэмэй кандидат И. И. Соктоева уран зураашын ажабайдал ба зохёохы ажал тухайнь элидхэһэн байна. Тиихэдээ Октябриин социалис революциин илаһанай ашаар эрхэ сүлөөгөө олоһон буряад арадай соёл культурые һэргээн бодхоохо хэрэгтэ сэгнэгдэшэгүй ехэ үүргэтэй байһыень тэмдэглээ. Илангаяа түхэл маягаараа национальна, удхаараа социалис шэнэ буряад зурагай хүгжэхэ замые уран зурааша Ц. Сампилов залуу наһандаа эхилэлсээд ганса буряад арадтаашье бэшэ, харин бүхы Совет орондоо нэрэтэй түрэтэй хүн болотороо үргэлжэлүүлэлсэһэн байна гэжэ элидхэлшэ онсолон тэмдэглээ. Сампиловай зурагууд мүнөөшье арадта һонирхолтой зохёолнууд гэжэ сэгнэгдэдэг зандаа.

Д. ЭРДЫНЕЕВ.

НОМОЙ ТАГ

«БАЙГАЛАЙ НЮУСА»

Буряадай номой хэблэл С. А. Гурулёвой бэшэһэн «Байгалай нюуса» гэһэн ном хэблэлһээ һаяхан гаргаба. Номой автор СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалда хүдэлдэг геолог, геолого-минералогиин эрдэмэй кандидат юм. Байгал тухай энэ ном соо олон һонирхолтой юумэн бэшэгдэнхэй. Гэбэшье автор ном соогоо гансахан геологическа, тэрээндэ дүтэрхы асуудалые тон ойлгосотойгоор найруулһан байна. Иимэ ном урдань гараагүй юм.

Номой түрүүшын бүлэг «Байгалай тогтоһон хонхор» гэжэ нэрлэгдэнэ. Тэрэ бүлэг соо Байгалай хайшан гэжэ тогтоһон тухай, тэрэшэлэн Түнхэнэй, Косогольско, Дээдэ-Ангарай, Галуута-Нуурай, Баргажанай болон бусад хүнхэрнүүд тухай, мүн тэрэ тойроной хада уула тухай хэлэгдэнэ.

Номой хоёрдохи бүлэгтэ нуурай бии бололго тухай хэлэгдэнэ. Четвертичнэ үеын туршада Байгал тойроной газар дайда үргэлжэдөө зузаан мүльһөөр хушагдаһан байгаа. Байгал тойроной хада уулын мүльһэн хайлажа, тус нуурай тогтоһон хонхор һабые уһаар дүүргэһэн байна. Мүльһөөр хушагдаад байһан тэрэ үе хадаа Байгалай оршон тойроной амитадай, ургамалай аймагай хүгжэлтые һаатуулһан байгаа. Мүльһэнэй хайлаад байхада нуурай уһанай хэмжээн мүнөөнэй Байгалай уһанай нюруунһаа 300 метр дээшэ байһан гэжэ тоологдоно. Тиихэдэ Сэлэнгын гол Байгалай хоолой тохойнуудай нэгэн байжа, тэрэнэй уһан мүнөөнэй Улаан-Үдэ тулаcа тогтон ерэһэн байгаа гэхэ.

Удаадахи бүлэгынь «Байгалай баялиг» гэжэ нэрлэгдэнэ. Нуур байгаалиин горитойхон водохранилищи болоно гэжэ автор бэшэнэ. Байгалай уһан байгаалиин үнэтэ зүйл болохо юм. Тэрэниие гүрэнэй баялиг гэжэ тоолохо ёһотойбди. Тиихэдээ тэрэ баялигые гамтайгаар гаргашалха бологдоно. Нуурай уһан хамагай түрүүндэ электрын эшэ хүсөөр хангаха нөөсэ ехэтэй. Ангар мүрэн дээрэ баригдаһан гидроэлектростанци тэрэнэй хүсөөр хүдэлгэгдэнэ. Ном соо байгаалиин амитадай аймаг тухай асуудал оруулагданхай.

Энэ һонирхолтой номой һүүлшын бүлэг «Байгал—оронойнмнай үзэсхэлэн һайхан газар» гэжэ нэрлэгдэһэн байна. Тус ном уншахада тон ойлгосотой, һонирхолтойшье.

«Байгалай нюуса» гэһэн ном бэшэхэдээ автор табиһан зорилгоёо дүүргэжэ шадаа. Энэ ном хизаар ороноо шэнжэлэгшэд болон Байгал шадарай байгаалиие һонирходог олон түмэн уншагшадта зорюулагдана.

Ин. КОТОВ,
СССР-эй географическа бүлгэмэй бодото гэшүүн.

АЖАЛ БА КАПИТАЛ

ФРАНЦИ

ПАРИЖ. Экономическа ба социальна шэнэдхэлгэ хэхэ эрилтэнүүдые хэдэг француз ажалшадай тэмсэл улам бүри ниитын шэнжэтэй боложо байна.

Францида майн 19-дэ түмэр замай ба авиационно харилсаан таһалдаа, Парижай райондо городской транспорт ябахаяа болёо: нэгэшье автобус, метрогой нэгэшье поезд замда гараагүй.

Профсоюзна организацинуудай уряагаар Парижай электригүүд городой хубаарилгын бүхы подстанцинуудые эзэлээд, электроэнерги хубаарилгые хүсэдөөр хинажа байнхай. Парижай коммунальна ажахын хүдэлмэрилэгшэд забастовко хэнэ. Шорой шохойтой хэдэн мянган баагууд үйлсэнүүдтэ арилгагдаагүй орхигдоһон байна.

Забастовочно хүдэлөөн ороной бүхы промышленна районуудта дэлгэрээ. Профсоюзна нэгэдэлэй мэдээнэй ёһоор тэрээндэ 2 миллион шахуу хүн хабаадана.

ЯПОН

ТОКИО. Японой нүүрһэ малтан абадаг долоон томо компаниинуудай 29 шахтын горнягууд 48 часай забастовко хэжэ байна. Жэжэ ба дундуур компаниинуудай 32 шахтада сүүдхын турша соо ажал хүдэлмэринь зогсоогдоо. Энэ хадаа япон шахтёрнуудай энэ жэлдэ хэһэн табадахи забастовко болоно. Салин хүлһэ дээшэлүүлхэ, ажалай эрхэ байдал һайжаруулха, капиталис уралан нарижуулгые болюулха эрилтэ тэдэнэр хэдэг юм.

(ТАСС).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Үнэй сагта үнеэн бүриһөө 1000 литр һү һаахын түлөө мүрысөө» гэһэн гаршаг доро материалнууд. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Экономистнуудай хүдэлмэриин аша үрэ» гэһэн Б. Матхановай статья. Түрэл орон доторнай. Редакцида ерэһэн бэшэгүүд.

Гурбадахи хуудаһанда: «Тоубадур» гэжэ оперо тухай О. Куницынай рецензи. Дэлхэйн һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Хэн хаана һурахаб» гэһэн гаршаг доро соносхолнууд.

МОТОЦИКЛИСТНЭРЭЙ УРИЛДААН

Спорт

Үнгэрэгшэ амаралтын үдэр ДОСААФ-ай республиканска комитет Ленинскэ комсомолой 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан мотоциклистнэрэй мүрысөө үнгэргэбэ. Мотоциклистнэр 15 километр зайда урилдаа.

Мүрысөөндэ Улаан-Үдын автомотоклубай, авиационно заводой, хүдөө ажахын институдай, Хяагта городой, Кабанскын, Загарайн аймагуудай спортсменүүд хабаадалсаһан байна. Тэдэнэр «К-175» ба «ИЖ-350» классай спортивна мотоциклаар урилдаһан байха юм.

Урилдаһан харгынь хадатай, эрид үндэр өөдэ гараха, бууха бэрхэшээлтэй газар байһан.

Улаан-Үдын автомотоклубай бэрхэ мотоциклист Олег Лёнов, нэгэдэхи разрядай мотоциклист Валерий Пухов гэгшэдэй хоорондо болоһон тэмсэл харагшадай анхарал ехээр хандуулаа.

Хоёрдохи ээлжээнэй урилдаанда Валерий Пухов түрүүлжэ ерээ. Гэбэшье 1967 оной мүрысөөндэ илаһан Улаан-Үдын автомотоклубай команда энэ урилдаанда авиационно заводой Геннадий Квашнин, Валерий Галичкин, Григорий Загвоздкин гэгшэдһээ бүридэһэн командада түрүү һуури алдаба. Урилдаанда илаһан авиационно заводой команда дамжуулгын кубогта хүртэһэн байна.

Хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые Улаан-Үдын автомотоклубай команданууд хубаалдаа.

Залуу спортсменүүд Николай Рыбаков, Евгений Череп, Александр Красиков, Юрий Лёонов болон бусадай спортивна шадабаритай болоһыень тэмдэглэхэ шухала. Тэдэнэр бүхы харгыдаа шадамараар ябажа, һайн үрэ дүн туйлаа.

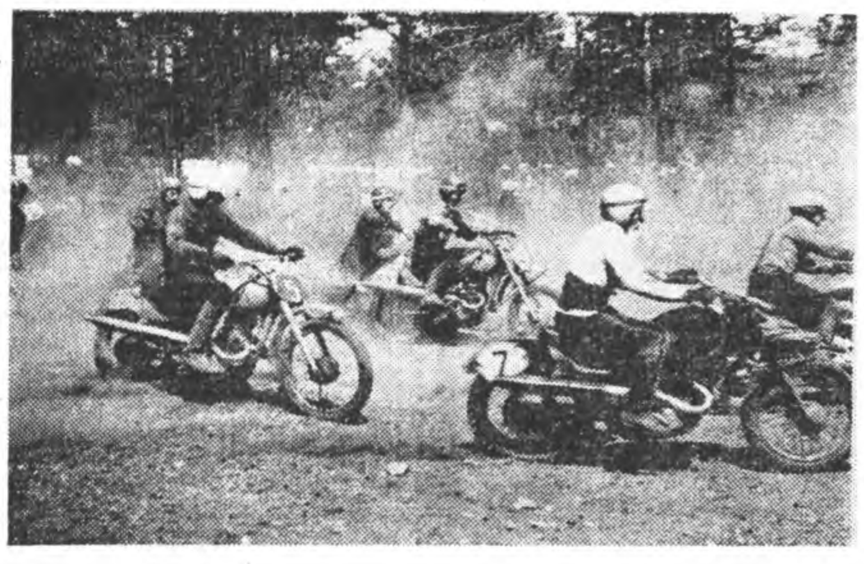
Нэгэдэхи, хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые эзэлһэн команданууд дипломуудаар, эрхим үрэ дүн туйлагшад дипломууд болон дурасхаалай бэлэгүүдээр шагнагдаба.

Гэбэшье тус мүрысөөндэ Октябрьска, Советскэ районууд, Улаан-Үдын, Сэлэнгын, Зэдын, Баргажанай, Захааминай болон бусад аймагууд өөһэдынгөө командануудые табяагүй. 1967 ондо эдэ районуудай спортсменүүд мүрысөөндэ хабаадалсахадаа һаһала һайн үрэ дүн туйлаһан юм.

Техническэ түхэлэй мүрысөөндэ хүнүүдые, илангаяа сэрэгэй албанда татагдаха залуушуулые бүри олоор хабаадуулха шухала.

Майн 29-дэ манай суглуулагдамал команда Шэтэ хото зоныи мүрысөөндэ хабаадалсахаяа ошохонь. Спортивна эрхим амжалта тэдэнэртэ хүсэебди.

В. ОЛЬХОВАТСКИЙ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: урилдаанай нэгэ шатада; урилдаанда түрүүлжэ гараһан Улаан-Үдын Железнодорожно районой командада ДОСААФ-ай республиканска комитедэй түрүүлэгшын орлогшо В. П. Ольховатский дамжуулгын кубок ба диплом барюулжа байна.

Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

ХИЛЬЫН САДАНГАДА
ТЕЛЕФОН * ТЕЛЕГРАФ * РАДИО

Москва тухай фотовыставкэ Японда нээгдэбэ

ТОКИО. (ТАСС). «Москва—СССР-эй ниислэл» гэһэн тон ехэ фотовыставкэ майн 20-до Токиодо нээгдээ. Хоёр хүршэ ороной ниислэлүүдэй хоорондохи культурна холбоо хүгжөөхэ түсэбэй ёһоор, Токио городой муниципалитет энэ выставкые эмхидхээ. Москвагай түүхые, мүнөөнэй байдалые, москвагайхидай ажабайдал ба ажал хүдэлмэриие выставкэдэ табигдаһан фото-зурагууд харуулна.

Фото-зурагуудые Токио городто бэлэг болгон эльгээһэн Москвагай горсоведтэ Токиогой губернатор Риокити Минобэ выставкые нээхэдээ баясхалан хүргөө, фото-зурагуудыешье хаража, Москватай танилсалга токиогойхидто угаа ехэ һонирхолтой гэжэ заагаа. Москвагай барилга маанадта һайн жэшээ боложо үгэнэ гээд Минобэ хэлэһэн байна.

СССР-һээ Японда байдаг элшэн сайд О. А. Трояновский харюутай үгэ хэлэхэдээ, фотовыставкэ үнгэргэһэнэйнь түлөө Токиогой муниципалитедтэ баясхалан хүргөө.

ХАНОЙ. (ТАСС). Урда Вьетнамай арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд Куангнам провинцида американ 198-дахи ябагаи сэрэгэй бригадатай майн 5-һаа 12 хүрэтэр үсэд шанга байлдаа хээ. Тэдэнэр добтолго хэжэ, Тамки городһоо баруун хойшоо 30 километртэ байдаг энэ бригадын бүхэлэгдэһэн пунктые хүреэлээ.

ДРВ-дэ буудуулан унагаагдаба

ХАНОЙ. (ТАСС). Вьетнамай арадай армиин агаарһаа хамгаалха частьнууд майн 18 ба 19-дэ Куангбинь ба Нгеан провинцинуудта дүрбэн американ самолёт буудажа унагаагаа гээд ВИА агентство мэдээсэнэ.

Компартиин һунгуулиин фонд

РИМ. (ТАСС). Италиин Коммунис партиин һунгуулиин кампани үнгэргэлтые мүнгэ зөөреэр хангаха фондо Италиин ажалшад 700 миллион лир суглуулжа оруулаа гээд «Унита» газетэ майн 20-до мэдээсээ. ИКП-гэй уряагаар мүнгэ суглуулга үргэлжэлһөөр.

УРДА ВЬЕТНАМДАХИ ДАЙН БАЙЛДААН

һоо баруун хойшоо 30 километртэ байдаг энэ бригадын бүхэлэгдэһэн пунктые хүреэлээ.

Эдэ ябуулгануудай үедэ 430 шахуу американ солдат хүлһөө буулгагдаа, 21 самолёт буудуулан унагаагдаа, 150 миллиметрэй калибртай дүрбэн буу усадхагдаа, складууд, бензохранилищи галдагдаа, газар доро түхеэрэгдэһэн дүрбэн бүхэлэлтэнүүд тэһэлэгдээ гээд Освобождение агентствын дамжуулгада үндэһэлэн ВИА агентство мэдээсэнэ.

Хүндэ хүшэр байлдаан энэ райондо үргэлжэлһөөр. Американ ябаган сэрэгэй бригадын бүхэлэгдэһэн пункт Урда Вьетнамай патриодуудаар хүреэлэгдэһэн зангаараа. Американ эзэрхэг түримхэйшүүл ехэ хохидолдо ороно.

ХАНОЙ. (ТАСС). Освобождение агентствын дамжуулгада үндэһэлэн ВИА агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор Урда Вьетнамай арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй подразделенинүүд майн 12-һоо 16 хүрэтэр болоһон байлдаануудай үедэ дайсанай 2.400 гаран солдат ба офицерые хүлһөөнь буулгаа.

Патриодууд энэ үе соо 267 сэрэгэй автомашиные, 30 томо буу ба миномёдуудые усадхаа, бусад янза түхэлэй олон тоото буу зэбсэг буляажа абаа.

Үгытэйшүүлэй шэнэ бүлэг Вашингтон ерэбэ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Ороной баруун талын дундуурхи штадуудһаа үгытэйшүүлэй аяншалгада хабаадаһан бүлэг хүнүүд майн 19-дэ США-гай ниислэлдэ ерээ. Мянга шахуу хүн Вашингтоной колизейдэ саг зуура байрлана. Ерэгшэдэй дунда сагаан шарайта священник Джеймс Гроппи бии. Сагаан шарайтантай хамта нэгэ гэр соо байрада орохо эрхын түлөө Милуокиин (Висконсин штат) негрнүүдэй ехэ демонстрациие тэрэ нёдондо жэлдэ толгойлһон байгаа.

Өөһэдынгөө байдал һайжаруулха зорилготой хэмжээнүүдые правительствын ба конгрессэй зүгһөө абхуулхые Америкын үгытэй ядуу хүн зоной түлөөлэгшэд оролдохо гээд Вашингтон ерээд байхадаа Гроппи мэдүүлээ.

Аяншалгын хүтэлбэрилэгшэ — «Урда зүгэй христианска хүтэлбэриин конференци» гэжэ негрнүүдэй организациин ударидагша Ральф Абернети Альбукерк (Нью-Мексико штат) городһоо бүлэг аяншадые майн 19-дэ мордохуулхадаа иигэжэ заагаа. Орон дотор үгытэй ядуу байдал усадхаха талаар засагаархидай тодорхой алхам хэтэр аяншалгада хабаадагшад ниислэлдэ үлэхэ.

Пентагоной мэдээсэл

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Негрнүүдэй элитэ ехэ ударидагша Мартин Лютер Кингын алуулһанай һүүлээр Холбоото Штадуудай элдэб городуудта болоһон расова үймөөе дарахын тулада американ правительство 5 миллион үлүүтэй доллар гаргашалаа. Энээн тухай США-гай обороны министерство майн 19-дэ мэдээсэһэн байна.

ФРАНЦИИН АЖАЛШАД ЗАБАСТОВКО ХЭНЭ

ПАРИЖ. (ТАСС). Бүхы орон дотор боложо байһан забастовочно хүдэлөөндэ хэдэн миллион француз хүдэлмэришэд хабаадана. Тэмсэлэй эгээн лэ дайшалхы шэнжэтэй арга бологшо предприятинуудай цехүүдые, эмхи зургаануудые ажалшадай эзэлхэ ябадал үргэнөөр дэлгэрнэ. Хүсэд бэшэ мэдээнэй ёһоор 120 томо заводые хүдэлмэришэд эзэлээд байна. Ниислэлдэ, Парижай промышленна райондо, хойто зүгтэ (Нор, Па-де-Кале департаментнууд), Лионско промышленна райондо хүдэлөөн илангаяа ехээр дэлгэрэнхэй.

Поезднууд, городской транспорт ябанагүй. Аэропортнуудта нэмдүү болонхой. Олон эмхи зургаан, харалгын предприятинууд (жэшээлхэдэ, Парижай «Гранд опера» театрай хүдэлмэрилэгшэдэй гарта оронхой) хаагданхай.

Бүхы орон дотор мүнөө дэлгэржэ байһан хүдэлмэришэн ангиин хүдэлөөн хадаа «эмхитэй, намдуу түбшэн хүсэнэй үльгэр жэшээ боложо үгэнэ» гээд «Юманите» газетын түрүү бэшэг соо онсолон тэмдэглэгдэнэ. «Социализм тээшэ замдахи шата болохо үгэхэ демократиие тогтоохые» компарти бүхы хүсөөрөө оролдоно гээд статья соо заагдаһан байна.

Патриодуудай амжалтатай ябуулга

КАИР. (ТАСС). Дофарай (Оман) центральна райондо патриодуудай табиһан минэ дээгүүр гаража, сэрэгэй автомашинын тэһэрхэдэ, 13 хүлһэншэн алуулһан, наймаиинь шархатаһан байна. Энээн тухай Дофарые сүлөөлхэ фронтһоо Каирта байдаг түлөөлэлгын зургаанай тараһан коммюнике соо хэлэгдэнэ. Англиин эзэмдэгшэдтэй, энэ районы түһамаршадтайнь дүрбэн жэлэй турша соо тэмсэл хэжэ байһан патриодуудай дайшалхы ябуулганууд тухай тус коммюнике соо хэлэгдэһэн байна бшуу. Княжествын баруун районд партизануудай табиһан минэнүүд дээгүүр 15 хүлһэншэдэй һуужа ябаһан баһа нэгэ автомашина гаража, тэһэрээ. Тиигэжэ 9 хүниинь алуулһан, бэшэнииинь шархатаһан байна.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Бүхы дэлхэй дээрэ мэдээжэ болоһон врач, Вьетнамда Америкын хэжэ байһан эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүү буруушаалгын хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадагша доктор Бенджамин Спок гэгшын сүүд Бостондо эхилээ. Тэрэшэлэн уран зохёолшо Митчел Гудман, профессор Маркус Раскин, священник Уильям Коффин, Гарвардска университедые дүүргэхэеэ байһан студент Майкл Фербер гэгшэд

БОСТОНДО СҮҮД ЭХИЛЭЭ

Спок гэгшэтэй хамта федеральна сүүдэй үмэнэ зогсолсоно. Вьетнамай газар дээрэ шуһа адхаруулгые зогсоохын түлөө эдэнэр дүрбүүлэн доктор Спок шэнгеэр эдэбхитэй тэмсэл хэдэг юм. Вьетнамдахи дайн байлдаанда эсэргүү буруушаалгын тэмдэг болгон армида алба хэхэһээ арсахыень американ залуушуулые «түхирха» зорилготой «үгэсэлгэлдэ хабаадаа» гэжэ Спок ба тэрэнэй соратнигуудые сүүд гэмнэһэн байна.

Бүгэдэ ниитын сэрэгэй һургуули ба армида алба хэхэ тухай дэлхэйн нэгэдэхи дайнай үеын хуулиин ёһоор сүүд гэмнэлгэ хэнэ. Энэ хуулиин ёһоор гэмнэгдэгшэд табан жэлээр түрмэдэ хаагдахаар ба арба мянган долларой яла түлэхөөр шиидхэгдэжэ болохо юм.

Бенджамин Спок, тэрэнэй дүрбэн соратник Бостондохи сүүд дээрэ иигэжэ мэдүүлээ. Бидэнэр өөһэдыгөө зэмэтэйбди гэжэ мэдэрнэгүйбди, Вьетнамдахи дайн байлдаан хуули бусын. Вьетнамдахи дайн байлдаанда гэмнэгдэгшэдэй эсэргүүсэлтэ, тэдэниие армида алба хэхэһээ арсаһан американ залуушуулай дэмжэлгэ Холбоото Штадуудай Конституциие, американ хуулинуудые эбдэһэн ябадал оройдоошье боложо шадахагүй гэжэ сүүд дээрэ Спок гэгшые үмөөрэгшэд мэдүүлһэн байна.

Доктор Спок ба тэрэнэй нүхэдые Америкын бүхы үнэн сэхэ хүнүүд дэмжэнэ.

Пакистанай правительствын эрилтэ

РАВАЛПИНДИ. (ТАСС). Пешавар (Баруун Пакистан) шадар Холбоото Штадуудай байгуулһан сэрэгэй баазые хааха тухай правительство эрилтэ хээ гээд Пакистанай Гадаадын хэрэгүүдэй министр Аршад Хусейн майн 20-до соносхоо.

Пакистанай Национальна суглаандахи оппозициин асуултада харюусахадаа, Гадаадын хэрэгүүдэй министр иигэжэ онсолон тэмдэглээ: «Бүхы оронуудтай хани барисаа, харилсаа холбоо хүгжөөхэ политикада» тааралдуулан энэ алхам хэгдээ.

Американ баазын алба хаагшад тагнуулай хүдэлмэри хэнэ, энэнь бүрин эрхэтэ гүрэн бологшо Пакистанай аша туһада түбэг татана гээд Пакистанай политическэ ажал ябуулагшад зааһан байна.

Советскэ Союзай газар дээрэ орожо, буудуулан унагаагдаһан американ тагнуулай «У-2» самолёт 1960 ондо энэл баазаһаа ниидэжэ гараһан байна бшуу.

Израиль дахяад харата ааша гаргаба

АММАН. (ТАСС). Буудалдаа зогсоохо тухай шиидхэбэриие Израилиин сэрэгүүд дахяад сахибагүй гээд Иорданиин армиин тусхай түлөөлэгшэ мэдүүлээ. Израилиинхид нугын хойто талада Аль-Машия шадар байһан иордан сэрэгүүдые пулемёдуудаар буудаа, удаань Дамия хүүргэ шадар поли дээрэ хүдэлжэ байһан бүлэг тарияашадые буудаа. Алишье ушартань иордан сэрэгүүд урдаһаань буудажа харюусаа. Иорданиин талаһаа алуулһан хүн үгы гээд армиин түлөөлэгшэ онсолон тэмдэглэһэн байна.

Онсо хуулинуудта эсэргүү ябуулганууд

БОНН. (ТАСС). Онсо хуулинуудта эсэргүү эдэбхитэй ябуулганuудые хэхые Ганноверта болоһон конгресс дээрэ Немецкэ эб найрамдалай союз гэжэ парти уряалаа. Онсо хуулинуудта эсэргүү уридшалан һануулгын забастовконуудые үнгэрсэлгэ нэгэн дуугаар баталан абтаһан резолюци соонь илангаяа ехээр һайшаагдаһан байна.

Немецкэ эб найрамдалай союзай директорадай гэшүүн священник Вернер конгресс дээрэ үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ мэдүүлээ. Хүдэлмэришэд ба интеллигенциин хоорондохи, демократическа оппозици болон профсоюзуудай хоорондохи холбоон онсо хуулинуудые баталан абалгые һаатуулха гансахан лэ арга боломжо мүн. Энэ холбоон хадаа Баруун Германиие фашис диктатурын гүрэн болгохо ябадалые һаатуулжа шадаха хүсэн болоно.

Монголһо
ерэһэн бэш

БУРЯАД ЗҮЖЭГҮ МОНГОЛ

БурАССР-эй уран зохёолнуудые Монгол Республикада оршуул һайхан заншалтай нэй. Монголшологдо шүлэг, пьесэ болон тоолохо болоо һаа Д. Батожабайн «Төөри заяан» гэжэ романай хэблэлдэ тушаагдаба.

Тиимэ зохёолнууд со со һуури эзэлнэ. Бур жэ драматург Цырен зохёоһон «Будамшуу шын жэл», «Шудхэрэ мүн Д. Батожабайн шарха» болон бусад МНР-эй драмтеатрта, театрнуудта болон хү буудта оло дахин таби даһааршье байна.

Гадна 1966 ондо бу театрайхид энэмнай рен Шагжинай «Хаб гэжэ зүжэг табижа, тэдэ хүртөө һэн.

Мүнөө баһа нэгэ Ш жаповай «Шуурган зүжэг табигдаба. Тэр эй арадай артист З. найруулжа, Майн нэг барилгашадай соёлой ха түрүүшынхеэ хару гэй гол рольдо арти Жамьян, Цэнд-Аюуш, гэгшэд наадана.

МНР-эй арадай арти дээхүү хөөрэхэдөө, БурАССР-эй байгуул жэл болоһоной ехэ ой рюулаабди, удха түг жэг илангаяа залуу мүүжэлдэ ехэхэн ну гэжэ мэдүүлбэ.

Энээнэй урда жэл Шагжинай «Шудхэр Рабдан Цыбиковэй Степан Ринчиновэй бо болон бусад зүжэг та Эдэ зүжэгүүднай мон ни барисаанай хэтэ хан хэрэгтэ ехэхэн т болоно гэжэ МНР-эй а З. Цэндээхүү баяртай

Б. ЦЭРЭ

АХЫНХИДН АБТАХААР Б

һүүлэй үедэ Ахы спортивна мүрысөөн дэдэг боложо байна. Хү луушуул энэ хэрэгтэ баадалсана.

Совет засагай 50 нэрэмжэтэ, мүн Лен жэтэ колхозуудай спортивна наадануу сахадаа, дүршэл шад ложо байһанаа хару үндэрые, утые харай бол наадалгаар мүр гэгдөө. Тэрээндэ тус спортсменүүд шалгар

Сорогой аха дүү утые, үндэрые харай лээ. Спортсмен Юра Б дэрые харайхадаа, Да дутуугүй үрэ дүн ту гэ сохилгоор аймгуй хаагшадай команда тү эзэлбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сор һургуулиин багшанар гүйсэдкомой хүдэл командануудай волей гын үе.

Д. ДУ
фотонь

Реда
Ц. Ц. ЦИБУ

Манай адрес, телефону

г. УЛАН УДЭ ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора приёмная — 54 93, зам. редактора — 68-08, зам. редак 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышлен строительства — 61-35, советского строительства и быта культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67 формации — 34-05, общественная приёмная — 56-02, бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Гор. Улан-Удэ типография Управления по печати при Совете Министров БурАССР.

Н-04503.

Зак.